

Posam. šte. Din 1—, četrtkova in sobotna številka Din 1.50 —

„TABOR“ izhaja vsak dan, razven nedeljo in praznik, ob 18. uri v datum naslednjega dne. Stane mesečno po pošti D 20.50, za inzeratno D 20.50, dostavljen Din 14—, na izkaznice.

„NARODNI LIST“ (četrtkova šte. „Tabora“) se razporeja kot tednik in stane mesečno 2 Din, četrtletno 6 Din, polletno 12 Din, celoletno 22.50 Din.

Naročnina se plačuje v naprej.

Poština plačana v gotovini.

TABOR

(NARODNI LIST)

Posam. šte. Din 1—, četrtkova in sobotna številka Din 1.50 —

UREDNIŠTVO „Tabora“ je v Mariboru, Jurčičeva ulica 4, L. nadstropje. Telefon inzeratno šte. 376. Rokopisi se ne vračajo.

UPRAVA je v Jurčičevi ul. št. 4, pritrjuje denar. — Telefon št. 24. SHS poštno-tele. ura za „Tabor“ 11.30, za „Narodni list“ 13.55.

Na naročila brez denarja se ne odziva. Inzeratno omo pogodbeno.

Leto: IV (II).

Maribor, četrtek 9. avgusta 1923.

Štev: 178 (32).

Učiteljstvo in naše ljudstvo.

Maribor, 7. avgusta.

V političnem življenju ni bilo v zadnjih dneh nikakega pomembnejšega dogodka. Skupščina je na počitnicah, ministri se hlade v letoviščih, tudi delna rekonstrukcija Pašičeve vlade je bila preložena na hladnejše septemberske dni. Ob tem času se je vršil v Ljubljani kongres jugoslovanskega učiteljstva. Prvič so se sestali učitelji iz vseh delov naše mlade države na slovenskih tleh. Njihov kongres je imel izključno stanovski značaj, in stanovska vprašanja nimajo nič skupnega s političnimi. Pravimo pa, da ima učiteljski kongres tudi političen pomen. Ne mislimo, da ima kakšne stike z navadno kričaško politikom. V naših zastalih razmerah je namreč politika še vedno zelo daleč od tiste višine, ki jo zahteva splošni napredek človeške družbe. Politika ima nalogo, uravnati odnose med posameznim človekom in skupnostjo, ona organizira državo in izvaja v praktičnem življenju razna načela, ki izboljšujejo (ali pa poslabšajo) obstoječe gospodarske, narodne, politične in družabne razmere. Politika je tudi nekaka vzgoja družabnih skupin, kakor na pr. sadjerejec vzgaja in požlah-tuje sadna drevesca. Žal da je v praktičnem življenju veliko manj vzgojevalna kakor bi morala biti v smislu visokih načel. Ta zlahka politika se mora sedaj skrivati v drugih oblikah, tako da je v navadnem življenju niti ne spoznamo.

Nič ne pretiravamo, če trdimo, da je naše napredno učiteljstvo pionir prave politike. Ono je jugoslovanskega duha, ono čuti in deluje v državnem in narodnem smislu, ono uči naš najmlajši naraščaj, da je v družabnem življenju potreben red, da se mora posamezni človek pokoriti postavam. To je visoko politično delo, v tem leži širok političen program. Naše jugoslovansko učiteljstvo se v polni meri zaveda, da je njegova vzgojevalna dolžnost, stati na braniku narodne in državne misli. Kajti mi smo mali narod in srednja država, naše razmere so dokaj neurejene, pri nas je treba še ogromno dela. Zategadelj moramo misliti predvsem na-se, na lasten narod, lastno državo. Brez državne zavesti, ki nas veže v skupnost, kakor kosti in koža vežejo posamezne dele telesa v en sam organizem, brez delotvorne ljubezni do naše domovine nam ni rešitve. In učiteljstvo je podobno oraču, ki orje njivo; podobno je sejalcu, ki seje plemenito seme. V njem vidimo nositelja državne misli in najtrdnjši stebel napredka. Naš mladi rod raste v solah v novem duhu. Učiteljstvo ga vzgaja za velike naloge, ki jih bo imel, ko se bodo njegove telesne sile razvile in bo začutil resnobne življenske naloge in dolžnosti. Čim bolj delaven in skrben je orač, čim bolj ljubi sejalec svoje grudo, tem obilnejša je žetev. Tudi učiteljstvo bo imelo tem večje uspehe, čim bolj se bo zavedalo, da leži v njego-

Politične počitnice.

Govorice in kombinacije ob vročih dneh. — Glasovi o novih volitvah. — Pašič ni bil na Bledu. — Stroške za Jagličev pogreb prevzame država.

Beograd, 8. avgusta. V tukajšnjih političnih krogih se v zadnjih dneh širijo razne govorice. Tako se na pr. govori z vso resnostjo o novi koaliciji med demokrati in radikali, ki bi se imela realizirati že povodom nameravane presovne sedanje vlade. Če pride do sporazuma, bo nastopil režim tzv. »močne roke«. Vendar pa je pričakovati, da bo skušal Pašič doprinesiti zakone, ki jih je napovedal že v vladnem programu. Le če bi to ne bilo mogoče, bi Pašič podal ostavko in zaeno predložil kroni, da naj razpiše nove volitve, ki bi se imele vršiti v februarju ali marcu. Radikali pa so slejkoprej prepričani, da bo vlada kljub težkemu parlamentarnemu položaju spravila pod streho vse napovedane zakone.

Beograd, 8. avgusta. Včeraj med 5. in 7. uro se je vršila seja ministrskega sveta. Predsedoval je dr. Velizar Janković. Pred sejo je sporočil minister Janković, da je ministrski predsednik Pašič dospel v Lausanne.

Na seji so bila dovoljena nekatera naročila, ki jih je zahtevalo na račun reparacij vojno in prometno ministristvo. Sprejet je bil sklep, da prevzame država pogrebne stroške za pokojnim prof. Jagličem, čigar telesne ostanke prepeljejo z Dunaja v Varaždin.

Vsled posredovanja klerikalnega poslanca Sušnika je vlada dovolila obiskovanje katoliškega shoda v Ljubljani in evharističnega kongresa v Zagrebu 50% popusta na vseli progah državne železnice.

Učiteljski kongres v Ljubljani.

Ljubljana, 8. avgusta. Včeraj je bil v veliki unionski dvorani slovesno otvorjen drugi kongres USU. Kongres je otvoril predsednik Milan Stanković in govoril o velikih nacionalnih nalogah našega učiteljstva. Otvoritve se je udeležilo več uradnih zastopnikov. Ministra prosvete je zastopal dr. Svetolik Stefanović, češkoslov. učiteljstvo Adolf Obst, pokrajinsko upravo dr. Vidic. Navzoč je bil tudi češkoslov. generalni konzul dr. Beneš. Razne narodne organizacije so poslale svoje zastopnike. Kongres je poslal kralju Aleksandru L. brzojavni pozdrav. Nato so pozdravili kongresiste uradni

in neoficielni zastopniki. Gosp. Ljudevit Krajačič se je v daljšem predavanju spominjal hrvatskega učitelja Filipovića, čigar stoletnico rojstva slavimo letos. Ob 10. uri so se kongresisti korporativno podali pred Prešernov spomenik in položili tri vence. Po tej kratki pavzi so se zborovali vrnili v dvorano, nekateri so se začeli referirati. Referiral je g. Skavič o jedinstvenem ponku v naši državi. Gosp. dr. Juro Turić je predaval o višji učiteljski vzgoji. Popoldan je referiral g. dr. Rape. Ob 17. uri je bil kongres zaključen. Zvečer se je vršil v unionski dvorani krasno uspeli koncert Glasbene Matice.

Nemčija v znamenju gospodarskega razkroja.

Padanje marke. — Kruh 90.000 mark. — Draginjski nemiri in izgredi. — Porurje.

Berlin, 7. avgusta. V zadnjih dneh, odkar gre marka rapidno navzdol, se je poslabšal tudi zunanji položaj. Po mestu se širijo vznemirljive govorice. Cene rastejo od ure do ure. Kruh stane 90.000 mark. V četrtek bodo v znak protesta zaprte vse trgovine. Ta dogodek vzbuja hude skrbi, tembolj, ker bodo zaprte tudi trgovine živil. Glavna zveza branjevcev takisto pripravlja, da v znamenje protesta obustavi promet.

Berlin, 7. avgusta. Listi poročajo, da so se v Stettinu vršile velike protidraginjske demonstracije. Množico je policija razkropila. — Burno protidraginjsko zborovanje se je vršilo v Drezdenu.

— V Homburgu je prišlo do resnih izgredov. Brezposelni delavci so oplenili par trgovin. Policija je ranila več oseb. — Berlinski nameščenci kovinske industrije, ki so stavkali, začno delati v četrtek zjutraj.

Berlin, 7. avgusta. V Porenju in v Porurju so francoske okupacijske oblasti zaprle mnogo Nemcev kot talce, da bi s tem dosegle oprostitev Francozov, ki so jih obsodili nemška redna sodišča. Nemška vlada je v Parizu ostro protestirala. Pogajanja med obema vladama so imela toliko uspeha, da so bili sedaj izpuščeni iz zaporov vsi nemški talci.

Pred novim viharjem v Grčiji.

Draginjske demonstracije in izgredi.

Beograd, 8. avgusta. Iz Aten poročajo: Te dni so bile v raznih grških mestih, zlasti v Solunu, velike demonstracije proti navijalcem cen in borznim spekulantom. — V Solunu je delavstvo demolitralo tamošnjo borzo. Orožništvo in vojaštvo je imelo polne roke dela,

preden je razpodelo demonstrante. Včeraj zvečer so se ponovili slični izgredi v Atenah. V boju s policijo je bilo mnogo oseb ranjenih. Vse banke in menjalnice so zaprte, ker se lastniki boje novih demonstracij.

Znižanje izvozne carine.

Beograd, 8. avgusta. V trgovinskem ministristvu izdelujejo osnutek o reviziji izvozne carine. Sestava osnutka je poverjena posebni komisiji, ki ima zaključiti delo najpozneje do 15. avgusta. Izvedemo, da bo izvozna carina znatno znižana, vsled česar je pričakovati, da se bo izvoz takoj povečal.

v triglavskem pogorju nastalo med našo državo in Italijo nesporazumljenje. Pogodbeno določena meja je razvodnica. — Rimska vlada trdi, da je Triglav enstran razvodnica, naša pa narobe. Jugoslov. vlada bo predložila zadevo kakor nevtralni vladi, da razsodi, kdo ima prav.

Italijanski pohlep po Triglavu.

Beograd, 7. avgusta. Z ozirom na vesti, da bodo Italijani zasedli vrh Triglava, je vlada izjavila, da je glede moje

Atentat na italijanskega senatorja v Gorici.

Gorica, 7. avgusta. Včeraj zvečer je bil izvršen atentat na senatorja Bombiga. Senator je bil težko ranjen. Atentatorja so aretirali.

vih rokah največji narodni zaklad: mladi rod. Ni ga večjega zaklada od človeka. Vse zlato ga ne odtehta. Toda ta zaklad ni mrtva ruda, marveč je živo bitje, zato ga je treba modro gojiti, da se ne izpridi in ne postane ničredna stvar, ki je drugim v napoto in ki človeški družbi škoduje.

Trdno smo prepričani, da je ta zaklad v dobrih rokah. Učiteljski kongres v Ljubljani nam je pokazal, da se učiteljstvo zaveda svojih dolžnosti med drugimi stanovci in da globoko pojmuje kulturno poslanstvo, ki ga ima med našim ljudstvom. Želimo le, da bi jugoslov. učiteljstvo krepko podiralo vse zapreke na poti, ki si jo je začrtalo in ki se vedno bolj jasni pred njim. Želimo, da bi našemu ljudstvu, ki ima zlasti v svojih starejših slojih še veliko preveč starega duha, dalo osvežujočo moč mladega rodu, ki se bo vnelo in resno lotil velikega dela. Dela, da si izboljšamo domovino, da jo dvignemo in popravimo, da organiziramo jugoslovansko ljudstvo v duhu visokih načel prave — znanstvene politike. Vemo pa, da se naš učitelj in učiteljica udelejujeta tudi izven šole. Pedeželsko učiteljstvo je stebel napredne misli. Snuje izobraževalna društva in knjižnice, je nositelj sokolskega duha. V tej smeri naj bi delo poglobilo svoje delo. A zanj je treba smotrene organizacije, potrebna je široka kulturna svoboda; treba je, da učitelja podpirajo tudi drugi sloji. Njegova ekzistenca mora biti trdna, njegov kruh zadosten. Pedeželsko učiteljstvo ima nadalje važno vlogo v našem gospodarskem življenju. V naši dobi se moramo učiti delati. Niso dovolj zdrave roke, treba je znanja, da jih človek postavi na pravo mesto. Naše kmetijsko gospodarstvo sicer napreduje, a še vedno zaostaja daleč za češkim, danskim itd. Učitelji so mnogo razmišljali, kako bi boljše vzgojevali kmečki naraščaj v dobrobit kmetijstva in naroda. Dokler ne bo preosnovano naše osnovno šolstvo, ima učiteljstvo lepo nalogo, da seznanja kmečko ljudstvo z modernim kmetijstvom. Nevo kmetijstvo pametneje izkorišča naravne sile in ustvarja več blagostanja nego delo po zastarelem načinu.

Velik je program jugoslovanskega učiteljstva; njegove naloge so ogromnega pomena za narodno sedanjost in bodočnost. Mi mu zaupamo, ker vidimo, da se krepko oklepa duha napredka in svobode in da iskreno ljubi našo grudo, naš narod. Uverjeni smo, da ni daleč čas, ko se bodo tudi enostransko nahujskanim ljudem odprle oči. Takrat bo učiteljstvo dobilo tisto mesto in tisti ugled, ki si ga zasluži po svojih nalogah in po delu za narod in človeštvo.

Ponarejena 100dinarske novčanice.

Zagreb, 8. avgusta. Zagrebska policija je razglasila, da se je pojavil falsifikat 100 dinarske novčanice. Ponarejena novčanica nima tzv. vodnega tišča. Risbe so zelo trde in napravljene od večje roke.

Kako so ponemčevali koroške Slovence?

(Iz dnevnika učiteljskega veterana.)

K dopisu »Klic iz Koroškega« v št. 158 z dne 11. julija 1923 prinašamo nekaj drobtin iz dnevnika narodnega učitelja Fr. Podobnika, ki osvetljuje, kako se je že pred petdesetimi leti s strani državne šolske oblasti sistematično delovalo na germanizaciji koroških Slovencev v trdnem prepričanju, da bodo slovenski del Koroške v petdesetih letih popolnoma ponemčen, in kako se je postopalo proti narodnim učiteljem.

Tako-le dnevnik:

Od 10. marca 1873 do 30. junija 1878 služboval sem kot učitelj-voditelj pri Sv. Jakobu nižje Celovca. V tem času me je tedanji deželni šolski nadzornik dr. Jos. Gobanc dvakrat nadzoroval in sicer leta 1874 in 1876. Po inšpekciji me je vsakokrat povabil, naj ga spremljam do Celovca. Tudi sicer je rad hodil na sprehod v gozdlič Straussove gostilne. Vračajoč se, se je navadno zglasil v šoli ter me vsakokrat povabil, da ga spremljam. Ko so bili leta 1876 imenovani za okrajne šolske nadzornike, razum dveh, zgolj ljudskošolski učitelji, me med potoma vpraša: »Kako je učiteljstvo zadovoljno z imenovanjem novih okrajnih šolskih nadzornikov?« Odgovoril sem mu, da je učiteljstvo prav veselo, da se je prizadevanje g. deželnega šolskega nadzornika posrečilo, doseči to imenovanje, in da je izvzemši enega z vsemi drugimi prav zadovoljno. »Zakaj pa ni s tem enim zadovoljno?« vpraša. Odgovorim: »Ker je vse učiteljstvo prepričano, da ni niti vsled pedagoškega niti splošnega svojega znanja sposoben za takšno zaupno mesto.« Odgovori mi: »Prav dobro vem, koga menite, Valentinčič.« Pritrdil sem. Na to reče: »Priznam, da je morebiti izobraženejši in sposobnejši mož, a Valentinčiča moram dobro uporabljati.« V. je bil prava duševna reva, a strasten nemškutar in izborni denuncijant, zato ga je mogel uporabljati.

Ob drugi priliki sva prešla na politično polje. Postoji in reče: »Kaj pa hoče Slovinci na Koroškem? Saj se vas sploh nič več ne vpošteva; v petdesetih letih bo Koroška čisto nemška in ko bo že enkrat dograjena ljubeljnska železnica, pa pride tudi Kranjska na vrsto.« Odgovoril sem mu, da smo Slovenci na Koroškem enakopravni z Nemci, da nas je vendar dobra tretjina in imamo torej pravico do obstoja. Kar se pa Kranjske tiče, se pa g. nadzornik-moti, ker ne pozna Kranjcev, ki se ne bodo dali meni nič tebi nič ponemčevati; takšna nakana bi bila tudi krivična.« Na to mi takončno odgovori: »Kaj krivična? Vlada ima moč, in moč gre dandanes pred pravico.« Ko sem ga nekoč zopet spremljal, mi reče: »Prav zadovoljen sem z vami kot nadarjenim, vestnim in marljivim učiteljem in rad bi vam poveril kakšno zaupno mesto, a politično vaše mišljenje tvori tu veliko zapreko.« Odgovoril sem: »Razumem, a nikdar ne postanem renegat.« »A, tako, zahvaljujem se za nadaljnje spremstvo,« reče in me ozlovoljen odslovi. Čez nekaj dni potem srečam v Celovcu svojega okrajnega šolskega nadzornika in osebnega prijatelja g. Tomaža Klančnika, tedanjega ravnatelja meščanske šole v Celovcu. Vpraša me: »Kaj sta pa imela zadnjič z dr. Gobancem?« Imenoval si ga renegata.« Pojasnil sem mu ves najin tedanji razgovor, na kar mi reče: »Padel si pri njem v veliko nemilost in točasno obstoji med vama nepremostljiv prepad. Očitek »renegat« smatra namreč za njemu namenjen.«

To razmerje pa se je še poostriilo, ko sem se osmelil v okrajni učiteljski konferenci stvarno, a ostro kritikovati od deželnega šolskega sveta izdano, po učitelju in narodnem odpadniku K. Preschernu sestavljeno brošuro »Einführung slowenischer Kinder in die deutsche Sprache«, znano pod imenom »Germanisationbüchlein«. Takrat je navzoči dr. Gobanc od predsedujočega okrajnega šolskega nadzornika Klančnika energično zahteval, da mi vzame besedo, češ, da niti okrajna uč. konferenca niti pesamezni njeni člani nima pravice kritikovati izdanih naredb deželnega šolskega sveta. In nisem mogel nadaljevati ocene te grozne bedastoče vsebujoče brošure. In ko je bil kmalu potem g. Klančnik zaradi svojega Slovincem prijaznega in pravičnega postopanja nenadoma odstavljen in na njegovo mesto imenovan K. Preschern, sem moral nastopiti trnjevo pot na svojo Kalvarijo na Koroškem, po kateri mi je bilo hoditi celih 13 let do moje preselitve na Štajersko leta 1892.

teljem in rad bi vam poveril kakšno zaupno mesto, a politično vaše mišljenje tvori tu veliko zapreko.« Odgovoril sem: »Razumem, a nikdar ne postanem renegat.« »A, tako, zahvaljujem se za nadaljnje spremstvo,« reče in me ozlovoljen odslovi. Čez nekaj dni potem srečam v Celovcu svojega okrajnega šolskega nadzornika in osebnega prijatelja g. Tomaža Klančnika, tedanjega ravnatelja meščanske šole v Celovcu. Vpraša me: »Kaj sta pa imela zadnjič z dr. Gobancem?« Imenoval si ga renegata.« Pojasnil sem mu ves najin tedanji razgovor, na kar mi reče: »Padel si pri njem v veliko nemilost in točasno obstoji med vama nepremostljiv prepad. Očitek »renegat« smatra namreč za njemu namenjen.«

To razmerje pa se je še poostriilo, ko sem se osmelil v okrajni učiteljski konferenci stvarno, a ostro kritikovati od deželnega šolskega sveta izdano, po učitelju in narodnem odpadniku K. Preschernu sestavljeno brošuro »Einführung slowenischer Kinder in die deutsche Sprache«, znano pod imenom »Germanisationbüchlein«. Takrat je navzoči dr. Gobanc od predsedujočega okrajnega šolskega nadzornika Klančnika energično zahteval, da mi vzame besedo, češ, da niti okrajna uč. konferenca niti pesamezni njeni člani nima pravice kritikovati izdanih naredb deželnega šolskega sveta. In nisem mogel nadaljevati ocene te grozne bedastoče vsebujoče brošure. In ko je bil kmalu potem g. Klančnik zaradi svojega Slovincem prijaznega in pravičnega postopanja nenadoma odstavljen in na njegovo mesto imenovan K. Preschern, sem moral nastopiti trnjevo pot na svojo Kalvarijo na Koroškem, po kateri mi je bilo hoditi celih 13 let do moje preselitve na Štajersko leta 1892.

Kultura in umetnost

x »Splošna knjižnica«. Tekom tega meseca začne v založbi Zvezne tiskarne in knjigarne v Ljubljani izhajati »Splošna knjižnica«, ki bo obsegala vse panoge književnosti. V pestri vrsti bodo sledila leposlovna in znanstvena dela vseh strok in struj iz sodobnega in starejšega domačega slovetva. Poleg tega bodo zastopani v »Splošni knjižnici« po možnosti tudi važnejši avtorji ostalih slovenskih narodov in svetovni avtorji sploh. Slovenska javnost bo gotovo upoštevala resno kulturno stremljenje tega podjetja. Zato je pričakovati, da se temu primerno odzove. Del podrobnega programa objavimo v prihodnjih dneh, ko izidejo prvi zvezki »Splošne knjižnice«.

x Smrt slavne ruske igralk. V Moskvi je te dni umrla slavna ruska igralka Nadjedža Aleksejevna Nikulina, ki je delovala na ruskih odrih od leta 1861. Zadnjikrat je starka nastopala l. 1911.

Nepozabite naročnine!

nemu delu v korist in procvit skupne naše države. Vsem tem in enakim poskusom pa nasprotuje še višje načelo: za notranje pomirjenje se ne sme žrtvovati niti edinstvo niti skupnost in moč naše države. Med volilno borbo in neposredno po volitvah je bilo dovolj gromenja; separatisti so stopili v pozó, kakor da nóčejo o Beogradu ničesar več slišati; Beograd pa je pisal o amputacijah. Čim več so se pečali nekateri listi z amputacijo in postavljali že kar mejnike od Virovitice preko Siska in Karlova, tem manj nevarna je postajala njihova groznja. Na videz bi amputacija res koristila Srbom, kajti otresli bi se na mah omh, ki se ne strinjajo z Veliko Srbijo, sprijaznili bi se z Italijo ter dobili morda celo Skader in Solun, z reparacijami pa bi se zboljšala valuta. Toda kje na svetu je bila kdaj država, ki je zavrgla lepo in razmeroma bogato deželo brez skrajne sile, da ne opomnimo, koliko si lahko ravno poljedelski srbski kraji obetajo od pri nas nastajajoče industrije.

Enake vrednosti pa je tudi avtonomija, federacija i. dr. naših separatistov. Kaj smešno se poda taka zahteva ravno nam Slovincem. Se-li pač naši separatisti vedno zavedajo, da je v naši 12 milijonski državi le en milijon Slovencev? Ali se res ne zadovoljimo, da smo postali poleg Srbov in Hrvatov tudi Slovenci državni narod, če pomislimo, da imamo v naši državi poleg Srbohrvatov in Slo-

Dnevna kronika.

— Spomenik Miroslavu Volčiču. Preljeli smo: Kakor doznavamo se je osnoval pod pokroviteljstvom kr. okrajnega glavarja dr. Marko Ipavica v Slovenjgradu povodom tragične smrti ljubljene in visokospoštovanega župnika Miroslava Volčič-a v Breznem ob Dravi odbor za nabiranje prispevkov za nagrobni spomenik. Župnik Miroslav Volčič si je stekel neveljvinih zaslug kot iskren rodoljub, narodni mučenik, milosrčen človekoljub in narodni boritelj za slovensko stvar v Dravski dolini, oziroma ob naši severni državni meji. Odbor sestoji iz članov občinskega odbora v Breznem pod predsedstvom župana Franjo Jenčič-a v Breznem, z dekanom dr. Valentinom Mörtl-om iz Marenberga ter provizorjem breznške župnije Marko Sagajem. Odbor vabi tudi širše javnosti in vse prijatelje in znance, ki častajo in spoštujejo pokojnega župnika Miroslava Volčič-a z uljudnim vabilom, da prispevajo v ta blag namen primeren znesek v znak priznanja njegovega vsestranskega požrtvovalnega narodnega in človekoljubnega dela oziroma spštovanja in prijateljstva do nepozabnega pokojnika. — Pozive s položnico vred razpošilja odbor posebej.

— Imenovanje. Za nadzornika v ministrstvu prosvete je imenovan ravnatelj g. dr. Janko Lokar.

— JNU, ki je te dni zborovalo v Ljubljani, se je poklonilo tudi manom našega velikega pisatelja dr. Ivana Tavčarja ter položilo na njegov grob na Visokem krasen venec iz svežih rož.

— Sprejemanje avstro-ogrškega železnega drobiža. Avstro-ogrski železni drobiž po 20 vinarjev je še vedno veljaven, a ker se ta drobiž utihotaplja iz Avstrije in Madžarske v našo državo, ga pošte ob naši severni meji ne smejo sprejemati. Ta prepoved velja za pošte v Prekmurju in za pošte Kranjska gora, Jezersko, Mežica, Prevalje, Črna pri Prevaljah, Libelice, Dravograd, Meža, Muta, Marnberk, Brezno, Selnica ob Dravi, St. Ilj, Zgornja Sav. Kungota, Marija Snežna, Apače in Gornja Radgona. Vse druge pošte pa morajo ta drobiž do preklica sprejemati.

— Izstop iz našega državljanstva. Notranje ministrstvo je odobrilo izstop iz državljanstva kraljevine SHS Simonu Bezjaku, kočijažu v Jablani, rodom iz Budine na Štajerskem in njegovim ženi Antoniji roj. Zajčkovi. Oba sta sprejela češkoslovaško državljanstvo.

— Prava narodna jed so bile že pred vojno testenine »Pekate« in kakor vse kaže, je kmalu ne bo hiše med našim ljudstvom, kjer jih ne bi uživali.

— Generalni Iseljenički Komesarijat v Zagrebu objavlja: a) Iseljenički Izaslanik Kraljevine Srba, Hrvata i Slovencev u Newyorku (adresa: 443 West 22nd Street, Newyork N. Y.) javlja, da je njegov ured v vezi z društvom, koje daje

iseljenikom po svojih vodičih potrebne upute in informacije (Newyork Travelers Aid Society). To društvo vrši službo na železniških stanicah in v lukah, pa tudi Ellis Islandu. Iseljeniki, koji potujejo v Newyork, ako pridejo v luki ali na železniški stanici v nepriklino ali ako bi imeli poteškoče na Ellis Islandu, naj vprašajo za vodiča omenjene organizacije (Guide of the Travelers Aid Society), koji jim bude po prilikah dal uputo ali drugače pomagal ali izvestil Iseljeničkega Izaslanika naše Kraljevine u Newyorku. b) Nadalje javlja Iseljenički Izaslanik, da je državno odelenje za rad u industriju za državu Pensylvaniju objavilo, da je državni urad za namešćenje u Filadelfiji (State Employment Office) pripravljen, najti doseljenikom iz naše Kraljevine, koji iščejo zaslužka, odgovarjajočo namešćenje. Opozarjajo se zato iseljeniki, koji potujejo v državu Pensylvaniju, da se u slučaju potrebe obrnuju na našega iseljeničkega izaslanika u Newyorku, koji bo o potrebi namešćenja izvestil omenjeni State Employment Office u Filadelfiji.

— Glavna skupščina »Jadranske Straže« in »Mornariški dnevi« v Splitu. Od 12. do 15. avgusta se vršijo v Splitu mornariški dnevi z naslednjim sporedom: 12. avg. ob 7. uri začetek svečanosti s povskimi streli in budnico Narodne garde. Ob 11. uri plavalna tekma. Popoldne ogledovanje mesta, muzeja in umetniške razstave. Ob 21. uri predavanje o meniu in ciljeh Jadranske Straže in koncert. 13. avgusta ob 9. uri glavni zbor delegatov Jadranske Straže, ob 11. uri izlet v Trogir in Solin s parobrodarstvom ob Kaštelanski rivijeri. Ob 21. uri koncert na obali. 14. avgusta: ob 11. uri nadaljevanje obnega zbora, ob 11. uri izlet v Omiš in Gibavice s parnikom in avtomobilu. Ob 21. uri svečan banket, ki ga priredi gostom splitska občina. 15. avgusta ob 6. uri sprehod na Marjan, ob 9. uri blagoslov morja in žrtev, ki so našle smrt v morju za dobo svetovne vojne ob Soluna, Krfa do Trsta. Ob 18. uri pričetek nacionalnih veslaških tekem s štartom izven luke ob sviranju godbe. Ob 21. uri komers na obali z akademskim Sokola, vojske, mornarice in drugih splitskih narodnih društev s sijajno svetljava cele splitske luke. Želeti je, da se udeležeh teh svečanosti in obnega zbora Jadranske Straže razen delegatov tudi drugi Slovenci. Priglase sprejema glavni odbor Jadranske Straže v Ljubljani. Odhod iz Bakra 11. tm. okrog 17. ure.

— Nabiralnih pol za prostovoljne spevke za prevoz judenburških žrtev. kateri nabiralci še do sedaj niso vrnili kljub večkratnim pozivom. Nujno pozivamo vse nabiralce, da pole — tudi nezne — nepreklicno vrnejo najkasneje 15. avgusta 1923.

— Pogorel mlin. Dne 3. tm. je izbrnel požar v mlinu »Zaharija« v Bologradu. Mlin je pogorel do tal. Škoda cení na 100.000 Din, vendar je krita.

Iz bojov za notranjo ureditev naše države.

(Dalje).

Sočet o svobodi.

Mi vsi, ki vemo, kaj je valptov bič, a čim delo robu gospodar poplača, kako grenak in trd je kruh berača in kakšne pesmi poje v kletki ptič —

če zdaj že kažemo, da nam ni nič svobode mar in da nam korobaša še ljubša ko postava je domača, naj kar vse skupaj vzame naj hudlič!

Naj zopet tuje v jarem naš upreče, naj bič za nas iz naše kože reže in mesto kruha naj nam da škorpjone.

Saj hrbet naš zna delati poklone, rame je vajeno nositi križe, in usta vejo, kje se peta liže.

Alojz Gradnič.

L. Amputacija in federalizem.

Dne 18. marca 1923 so zmagale z veliko večino poleg radikalne leše separatistične stranke. Vsi pravi Jugoslavoanci morajo odkritosrečno želeli, da bi se že vendar enkrat posrečilo izgladiti huda nesprotnost in pritegniti vse moči k skup-

vencev še nad 2 milijona drugih narodnosti!

Jasno je, da zahtevajo avtonomisti in federalisti delitev države. Toda, pogledmo malo po svetu! Kaj radi se naši ljudje sklicujejo na vzgled Amerike in Švice. Pa, če natančneje preiščemo, vidimo, da ste pač omenjeni zvezni republikli deljeni, a ne po narodnostnih, temveč po gospodarskih vidikih; vsi se s ponosom priznajo k svoji državi; Švicar vam najpoprej pove, da je Švicar, nato iz katerega kantona, na to šele, če še dalje izprašujete, izveste, da je pravzaprav po jeziku Nemeec. Pri Američanih pa sploh ni mogoče govoriti o narodnosti; država mu je vsebina naziranja in narodnosti. Kako bi zgledalo to pač pri nas? Naš človek bi se predstavil za Slovenca, se legitimiral z domovnico zadnje gorske vasi, predno bi priznal, da je iz Jugoslavije. — Recimo pa, da vendar le začnemo z delitvijo. Že kar prvi naš korak bi bil težaven, saj mora celo F. Erjavec v knjigi »Slovenec«, katere namen sigurno ni podpirati enotnost jugoslovanskega naroda, priznati na str. 10, da prave meje med Slovenci in Hrvati nikjer ni mogoče določeno označiti, kakor sploh nobene meje med posameznimi jugoslovanskimi narodi. — Prepeljite dva Jugoslovana, pa četudi od skrajnega vzhoda in zapada; razumela se bosta vendarle. Nemški učenjak Behaghel (vseučilišni profesor za nemški jezik) pa pravi

v svoji knjigi »Die deutsche Sprachese« »Vestfalski kmet in pastir s tirolskimi gor, če se slučajno snideta, se razumejo ravno tako kakor Francoz in Kitajec.« In vendar sta oba Nemca.« Pa recimo, da tudi ta spor glede določitve mej opravičimo, takoj nastopi novo vprašanje: Kako daleč naj ta delitev gre? Z isto pravico kakor zahteva Slovenija ločitev od Jugoslavije, z isto pravico jo bo zahtevala kočevski nemški otok od Slovenije; končno je ne bomo mogli kratiti niti Prekmurcem, ki se itak pod Ljubljano nič kaj dobro ne počutijo. Tudi Vinica na Dolenskem je že izklicala svojo republiko. Tako pridemo do novih sporov in teh sporov ne bo nikoli konca. Kakor smo odklonili amputacijo, tako se nam ni treba bati raznih avtonomij in podčbenega; tega ne more privoliti ne srbski narod in nobena srbska stranka. Nikakor ne bomo mogli pripustiti, da bi razdirajoči elementi nadaljevali delo, ki se jim ni posrečilo v centrali po posameznih avtonomijah, kjer bi sicer polagoma, a zato z večjim uspehom spodjedali korenine celotni državi. V tem pogledu je postal dal jasno izjavo predsednik Pašić v parlamentu dne 7. junija 1923, z besedami: »Preje bi privolil, da se nam odreže del državnega telesa in da ga damo Bolgarom, nikdar pa se ne bomo odrekli Hrvatske ni Slovenije.«

II. Minimalni in maksimalni program. Vendarle je čudno, odkod imajo avtor-

Czernin gre na Španko. Bivši avstrijski državnik Czernin se namerava preseliti na Španko, kjer namerava bivati na dvoru ekscesarice Zite.

Jajce kot gledališka vstopnica. Gledališče v Szolnoku na Madžarskem je uvedlo čudne vstopnice: živila. Za eno jajce je mogoče dobiti sedež v gledališču. Pa pravijo, da ni več na svetu blaženih idil.

Belgijska policija s plinovimi bombami. Belgijski policisti ne bodo odslej opremljeni samo s posebnimi napravami in varstvo obraza in nog pri aretaciji nevarnih hudodelcev, marveč nosili bodo tudi revolverje, s katerimi bodo izstrelili plinove bombe. Ako se hudodelec zabarikadirira, se napravi v steno mala luknja, v katero se utakne revolver in se izstrelji plinova bomba. Zabarikadirana oseba se vsled plina takoj onesvesti. Pravijo pa, da to onesvečenje ne prinaša telesu nikake škode in da se takega človeka prebudi iz nezavesti v par minutah.

Ker je preveč debela... Iz New Yorka poročajo, da je sodnik Cotter v Detroitu odložil razpravo proti neki Carrie Garrette, ki je obtožena tatvine, ker je ne morejo spraviti skozi sodnijska vrata. Obtoženka je namreč izredno debela in tehtala 250 kg.

Sedem milijonov otrok brez krova. Meščanska vojna v Rusiji je vrgla na cesto milijone otrok, ki so sedaj brez domačega ognjišča. Po sovjetskih poročilih znaša število brezdomovinskih otrok 7 milijonov, poleg tega pa je še veliko tujih, ki jih sovjetska statistika ni vštela. Slabo si predstavljamo, piše žena Ljermina Krupska, »koliko otrok je brez oskrbe in kako bedo prenašajo. Malo o tem mislimo, še manj pa delamo, da bi to bedo olajšali.«

Pravljicni grad. Dunajski žurnalista Whitmann piše o dvornem bankirju baronu Braunu, ki je začetkom 19. stoletja zgradil v Leobersdorfu grad Schönau in preprečil svoje bivališče v fantastični, pravljicni grad. Nad jezerom v parku se je vzpenjal most z barvnimi mavricami, potok, ki je tekel okrog gradu, pa ni imel dna. Če je hotel grajski gospod oditi na izprehod, je potegnil za žico in takoj se je razkal ogromni hrast v mnogo kosov, ki so se sami položili čez potok in napravili most. Največje presenečenje pa so povzročale premikajoče se punčke, ki jih je gonil potok. Med njimi so bili modri menihi, kopajoče se nimfe in plesajoči derviši. V parku je bil tudi hram boginje Hekate, boginja pekla, prestrašila je goste, takoj na to pa jih je pomirila z gozdom in omamljivimi dišavami. Za te igrače je baron trovil milijone. Neizmerno bogati bankir je postal nazadnje bežev in bil je vesel, da je našel kupca, ki mu je plačal za pravljicni grad samo nezadostno vsoto. Ta kupec je bil Jerome Bonaparte, bivši vestfalski kralj, ki pa ni hotel smisla za te igrače in je vse razbil.

Domisti in federalisti toliko privržencev. Pa se zamislimo nekoliko v zgodovino preteklega stoletja!

Da bo prišlo za Jugoslovane tudi osvobodjenje, o tem ni bilo dvoma, saj je zamagala narodnostna ideja povsod, če ne takoj pa polagoma. Šlo je pač za to, od kod bo prišlo to osvobodjenje? Možnosti so bile dve: ali s pomočjo habsburške države ali proti njej. In razvoj dogodkov nam kaže, da še tudi sedaj po popolnem polomu habsburške monarhije vpliva v svojih posledicah evolucija, ki bi naj pomagala do zmage po prvi poti.

Ze pri svojem prvem sestanku l. 1804 je hotel Crni Jurij nasloniti na Avstrijo v boju proti Turčiji. Avstrija ni razumela tega klika in je prepustila svoj in uspehe Rusiji. Vnovič jo je opozoril na to dolžnost berlinski kongres, ko ji je dal mandat za okupacijo in upravo Bosne in Hercegovine. A avstrijska uprava tudi tokrat ni znala rešiti svoje naloge, saj je ni spoznala niti ko je dr. Krok ob aneksijski krizi zahteval združitve jugoslovanskih ozemelj v politično-pravno edinico — češ sicer se bo lotila ob naloge mala Srbija — niti je ni umela ob poslednji uri, ko je isto zahtevala že majska deklaracija, še vedno »pod žezlom habsburško-lotarinškim«. Če so prišle take zahteve že do najvišjih mest, kako je morale biti pa razširjeno to mnenje med narodovimi voditelji in narodni samimi! Od l. 1848 naprej so posta-

Dopisi.

Iz Slovenskih gor. Ljubi gospod ljubski urednik tam pri »Narodnem listu! Kakor vidite, je v Slovenskih gorah več popotnikov, nekateri z »rešpektlinom«, drugi z daljnosluchom, jaz pa sem tisti z aeroplanom. Imam pa tudi prav dober »rešpektlin« ter tudi zelo dober daljnosluch. — Moram Vam torej tudi jaz poročati, kaj vse vidim, slišim in zvem na svojih potovanjih čez Slovenske gorice. Od poštnega urada na Počencu sem zvedel, da je poslal gospodar gostilne pri »Grobjanu in Miklovi Zali« v St. Juriju v Slov. gor. svoj londonski ringšpil k Sv. Jakobu v Slov. gor., kjer bi se naj tudi jakobske žabe prav lušno na tem londonskem klepeti zavrtale. Da se prepriča, kako se bodo jakobske žabe na tem ringšpilu vozile, peljal se je gostilničar »Grobjan« s svojimi Vollblutmrhami tudi za ringšpilom v St. Jakob, kjer se je vršila v župnišču tudi licitacija raznovrstnih premičnin. Na tej dražbi vršila se je prav živahna konkurenca. Posebno odlikoval se je gostilničar »Grobjan« iz St. Jurija, ko je obkladal navzoče licitante, poštene in vzorne jakobske kmete in posestnike z ostudnimi psovkami: »Verdame jakobske žabe, kaj bote licitali, tak mate en dr. denarja!« — Konec licitacije pa je bil da so jakobske žabe jurjevškega »Grobjana« v gostilni pri Matiju brenile pod mizo s tako močnim sunkom, da si je šele čez precej časa pobral svoje pregrešne kosti ter jih nemudoma priporočil svojim Vollbut-mrham, ki naj bi jih zapeljale k »Miklovi Zali«, da mu jih namaže. — Za danes to. — Več še pride. — Popotnik z aeroplanom.

Fram pri Mariboru. Naš gosp. župnik nam je priskrbel misijon, ki se je obhajal v framski cerkvi od 21. do 31. julija t.l. Proti temu ne ugovarjamo. Pač pa je naše ljudstvo iz framske župnije zelo nezadovoljno z gospodi misijonarji, ki so opravljali obrede tega misijona. Naša dekleta so do skrajnosti užaljena in razburjena, ker jih je eden teh gospodov misijonarjev v svoji pridigi ob 10. uri dne 28. julija javno imenoval vlačuge itd. Mogoče, da se znajde v naši župniji kakaka taka oseba, ki spada v slaboglasni stan vlačugarstva. To pa nismo me framska dekleta, katera odločno zahtevamo pri zgoraj omenjenem misijonskem pridigarju, da to svojo pridigo na en ali drug način popravi, ker drugače ga primemo s sodnijskimi kleščami za njegov hudoben jezik.

Šmartno na Pohorju. Tukaj se je ustanovilo pred tedni Prostovoljno gasilno društvo. Ob tej priliki se prisrčno zahvaljuje podpisani odbor vsem, ki so na kakoršen bodi način pripomogli k blagemu namenu. Da se postavi društvo čimprej na trdne noge, priredi 15. avgusta t.l. veliko ustanovno slavnost. Že danes prosimo vsa sosednja bratska društva, da

bo realiziral tudi maksimalni program popolne skupnosti Jugoslovancev. Razumljivo je, da so se zavedali in oklepali maksimalnega programa le posamezni izvoljenci, ki so hiteli svojemu času daleč naprej. Narod pa se je v svoji konservativnosti oklepal danih razmer in je bil dovteten k večjemu še za minimalni program.

Z avstrijskim porazom pa je bil čas, da se izpolni brez prehodnega minimalnega kar naš maksimalni program. Pokazalo pa se je, da nam ni sedaj ona minimalna zahteva, ki bi naj bila do popolne združitve le prehodna stopnja, ne samo ne v oporo, temveč celo v oviro. — Razumljivo je pač, da je narod, vzgojen v popolnoma drugače orientiranem mišljenju ne more umeti; a da se ji upirajo celo voditelji in kulturni delavci, to je težje umeti. Pravilno pravi »Journal des Debats« (24. 4. 1923), ko govori o naših razmerah: Le pomislimo, kake težave imamo mi v Alzaciji, ki je bila ločena od nas samo petdeset let, da bomo mogli pravilno umeti razmere v jugoslovanskih deželah, ki so bile ločene sto in stoletja. Le demagogi bodo hodili za narodom in ga podpirali in podpihovali v njegovem odporu; resni politik pa bo šel pred svojo dobo in bo postal narodu vodnik na njegovi poti.

nas ta dan posetijo. Natančen spored sledi. — Odbor.

Iz Podvelke. Na dopis iz Podvelke v št. 175, katerega sta baje, kakor se je izrazil tukajšnji naš prizadeti mojster proti gotovi osebi, povzročila nadučitelja iz R. in L., poveljo temu gospodu tiho na uho, da ta dva nadučitelja nista kovača istega dopisa. Res pa je, da narodno zavednega obrtnika sedlarja, ki bi bil v svoji stroki tudi spretnejši in cenejši, ne želimo samo mi in v zadnjem dopisu navedeni slovenski kraji, ampak tudi Kapeljčani, Duhovčani, Ožbalčani, Rečnjak in mogoče še drugi, ki radovedno pričakujejo, se li naseli tukaj obrtnik iz naroda za narod in kedaj že. Svoji k svojim! Brez zamere gospod mojster!

Slovenska Bistrica. Opozorili smo že naše šolske oblasti na kvarne posledice, ki jih povzročata na mladini zakotni podduk žene tukajšnjega nemškega brivca Kaufkeja. Mladini se prikrito, a sistematično vceplja zaničevanje in mrznja do naše države in do vsega, kar je jugoslovansko, vzgaja se za kader protidržavnih in iredentističnih elementov. Gojenci te zakotne šole se branijo peti naše državne himne, psujejo otroke zavednih Jugoslovancev z »windischer Hunde« (n. pr. fant sedlarja Kollerja), govorijo javno, da bo itak v kratkem po šolah zopet nemški podduk, kakor je bil prej. Lepa bodočnost se nam obeta, če bodo naše oblasti to mirno trpele! Stvar ni tako malenkostna, kakor se morda zdi na prvi pogled. V kali je treba zatreči vse škodljive učinke, iztrebiti je treba vsako seme iredentizma, dokler ne dobi moči, da bi nam resno ogrožal našo severno mejo. Že učinki tega zakotnega podduka kažejo njegova značaja, posebno jasno pa se bo isti pokazal, ko bodo oblasti — to vsaj upamo! — preiskale, kdo financira ta podduk. Okoli 10 učencev in učenk ima »vzgojiteljica« Kaufke, ne dobi pa od njih vseh skupaj na mesec niti 200 K! — Kdo da drugo? Pri vsem sovraštvu, ki ga ima »vzgojiteljica« do naše države, si vendar ne moremo misliti, da bi bil to njen edini honorar, in imajo gotovo vmes svoje prste nemška obrambna društva. Upamo, da bo vsaj to skušala oblast razjasniti in v slučaju, da je naš sum upravičen, postopala, kakor se mora postopati proti izpodkopalcem naše države. Naj se obrne za informacije na učiteljski zbor obeh šol v Slovenski Bistrici, ki ji bo s svojimi podatki dokazal upravičenost našega opozorila. Čudno se nam zdi, da učiteljski zbor še sam ni uvidel svoje dolžnosti, da opozori oblast na delovanje g. Kaufkejeve. Še bolj čudno se nam pa zdi, da poleg Kollerja, Müllerja, Petka, Rahleta, Brinovec, Vidmajerja, Lorberja — in seveda občinskega redarja Blažiča — pošiljata otroke k temu poduku tudi trgovca Kofler in klepar Podkraški, ki se vendar rada štejeta za narodnjaka. Predmetni vzgled jasno kaže, kako so Nemei že podrobno organizirali svoje rovarsko delovanje in kako

sistematično svoj protidržavni program že v podrobnem izvršujejo. Za mladino šola, za odrasle ljudske veselice pod klerikalno firmo in Fajtel-klub! Ta nemški pipčarski klub v Zorinjevi gostilni je tudi vreden, da bi se oblasti malo zavzele za njegovo delovanje in ga premočrile s kritičnim očesom. Na zunaj pomemben klub s ciljem pospeševati družabnost, je v resnici ognjišče vseh državnih nasprotnikov, ki pri medsebojnih sestankih dajejo drug drugemu nove vzpodbude za nadaljnje rovarjenje. Potuho pa jim daje žalostno postopanje naših oblasti, ki v strahu, da bi se Nemei odaj ne počutili manj prijetno kakor prej, ko so nas še brez kazni obešali in mrovarili, skrbno pazijo, da jim v ničemer ne nasprotujejo, pa čeprav trpijo pri tem interesi države. Mi pa si svoje najsvetejše pravice ne pustimo kratiti in to je zahtevati, da naše oblasti varujejo državo in nas pred vsemi škodljivci, da brezobzirno nastopijo proti vsem rušilecem naše države. Država nam je sveta; če je ne bodo varovale oblasti, jo bomo preko njih branili mi sami!

Sprehodi po mariborski industriji.

Tovarna usnja Viljem Freund. Klavniška ulica 19.

Med eno največjih podjetij v Mariboru spada nedvomno tovarna usnja Viljem Freund. Podjetje je ustanovljeno leta 1882 in se je od tega časa tako povečalo, da lahko krige znaten del celokupne potrebe naše države. Času in potrebam primerno je podjetje urejeno z najmodernejšimi stroji in smo v tem pogledu popolnoma neodvisni od inozemstva. Podjetje izdeluje vse vrste usnjarskih izdelkov, od najnavadnejših do najfinejših. Procesa izdelovanja žal kot nestrokovnjaki ne moremo natančno popisati, agotavimo pa lahko, da so izdelki te tovarne povsod na najboljšem glasu, kar je za podjetje gotovo najboljša priporočila. To priča tudi dejstvo, da tovarna komaj zadošča vsem naročilom, ki jih sprejemajo širom cele države. Urejeno je podjetje z vsemi modernimi stroji za bepljenje kož, za struganje, čiščenje, likanje, barvanje itd. Vsaka koža se s posebnimi strojem izmeri in žigosa. Zareze, ki se tu pa tam opažajo na koži, ni pripisovati tovarni usnja, ampak nepazljivosti mesarjev pri odiranju. Surovine dobiva tovarna v naši državi, finejše vrste kož pa dobavlja tudi iz inozemstva, zlasti iz Indije. Pri podjetju je zaposlenih okrog 300 strokovnjakov in pomožnih delavcev.

Velike ovire ima tovarna pri nabavi raznih kemičnih potrebščin, ki jih mora dobavljati zvečine iz Nemčije. Nestalna valvra, carinske težkote in nevarnost skvarjenja zelo podražujejo izdelke. Podjetje ima vse predpogoje za nadaljnji razvoj in se bo, kakor izvemo, v kratkem povečalo.

Če že volja vse to v enaki meri za Slovence kakor za Hrvate, vendar se lahko Hrvati sklicujejo na svoje državno pravo, ki ga pa mi nismo nikdar imeli, medtem ko moremo mi reklamirati politične pravice le iz bratske naklonjenosti, ki so jo gojili Srbi do nas in ki si jo mi naravnost trudimo ubiti in ne pomislimo, da bi bila brez srbohrvatskega zaledja svetovna vihra pomandrala mali slovenski narod, ne da bi se za nas še kdo oglašil. Da, mirno je v prvih dneh letošnjega maja ugotovil »Slov. Narod«, da bi celo v normalnih mirnih razmerah prešla nemško-slovenska meja v petdesetih letih od Drave na Savo, v slučaju zmage centralnih držav pa bi že prihodnji generaciji ostal le spomin na slovenske prednike. Kadar bomo vse to v svoji duši premislili, potem zahtevajmo še politične koncesije na račun celokupnosti države, v zavesti, da tako zahteva ponos in samozavest in ljubezen do slovenstva, ki je v vsaj svoji pretaklosti tako mogočno dokumentiralo svoje velike notranje sile in zmoglosti. (Erjavec, Slovenski, str. 7.) Prepričan trdim: obdržimo Slovenci svoj ponos in samozavest ter dajmo le trohico ljubezni tudi onim, ki so pomagali, da še imamo biti na kaj posebni, in pomagano nam bo vsem.

(Konec Bili)

Mariborske vesti.

Maribor, 8. avgusta 1923.

Jugoslovanski novinarji v Mariboru.

Včeraj popoldne so dospeli z ljubljanskim osebnim vlakom udeleženci novinarskega kongresa, ki se je vršil od 4. do 6. tm. v Ljubljani. Izleta v Maribor se je udeležila večina delegatov, mnogi pa so morali iz raznih razlogov že v terek odpotovati ali pa jih je lepa Gorenjska tako očarala, da so ostali za nekoliko dni v letoviščih. K nam je dospelo približno 60 gostov, med njimi več dam, od katerih sta dve novinarki, ostale pa so žene novinarjev. Poljske novinarje je zastopal g. Sadziewicz, poslanec poljskega sejma, dočim se Čehi žal niso mogli udeležiti mariborskega izleta. Med ostalimi gosti, so bili večinoma člani srbskih in hrvatskih redakcij, od ljubljanskih tovarišev so dospeli: predsednik slovenske sekcije JNU g. Fr. Smodej in urednika »Jutra« g. Brožovič in Goslar. Med novinarji je bilo tudi več madžarskih tovarišev, med njimi beograjski poročevalec »Bacsmegey« - Naplo« g. dr. Flamm in drugi. Madžarski tovariši so člani subotičke sekcije in sodelujejo pri madžarskih listih v Subotici, v Vel. Bečkereku in v Novem Sadu. Z novinarji je dospela tudi zastopnica angleškega tiska miss Copeland. Kljub hudi vročini so bili novinarji med vožnjo najlepše razpoloženi. Marsikateri je videl prvič v življenju lepo pokrajino med Savo in Dravo. Vsi so jo občudovali, dasi ne nudi tako veličastnih prizorov kot Gorenjska.

Prilid.

Mariborske ulice so pozdravile zastopnike javnega mnenja z zastavami. Na kolodvoru so bili zbrani člani Mariborskega novinarskega kluba ter več predstaviteljev oblasti in društev, med njimi g. okrajni glavar dr. Lanjšič. Izstopivše goste je pozdravil pred vlakom g. Vekoslav Spindler in jim izrekel prisrčno dobrodošlico. V imenu mesta jih je pozdravil član občinskega sveta g. Kejžar. Za sprejem in pozdrav se je zahvalil v odsotnosti novoizvoljenega predsednika JNU g. Krešimir Kovačiča njegov zagrebški tovariš g. Stjepan Parmacević. Nato se je večina gostov podala v kavarno v parku, tovariši, ki so prišli z ženami, pa na stanovanja, ki so jim bila določena pri uglednih tukajšnjih družinah. Pozneje so se gostje v manjših skupinah razšli po mestu, kjer so si pod vodstvom mariborskih tovarišev ogledali znamenitejšje stavbe, zgodovinske spomenike in podobno. Maribor je napravil na goste vtis lepega in prijaznega mesta. Ugajale so jim njegove čedne ulice

Prleško pismo.

Na letovišču v Jeruzalemi.

Jaz ali ne ven, pa un mi je tak prava, ta sta se pre un pa te ali kuma srečala na marproškem mosti, te pa mu je ali una povedala, ka je pre ne za letovičara, da je tan vüni v Radomaji pri Marprogi itak že na deželi pr kmetih. Kristuš, to pa je jega svadilo! Nenok se je odpela v Ormož, te pa je po novoj železnici ali iti moga, da se še nemre pelati. Se sta ali oba bila, un pa una.

Tepa, kak sta tak šla prti Jeruzalemi viden prek po vrheh, jidva je najprle zagledna Joško Rak, ki je na Petovarovi verandi vajncrle inšpicira.

»Što pa to gre?« si je guča. »Toti dvo pa ja ne poznan. — Oho te, un že moha s klubikon. To je gvišno Pohorec, ki je tan v Radovnerji pr Marprogi za vičiteja, pa jегоva gospa.« — Trufa je! Glik jedva sta bila!

»Paj znoš,« je že tiantan od Petovarovje krčme kriča, »ka sen vaj ne pozna, dere sta türen po vrhi šla. Kak se te ali kaj nota? Hota gor višo. Unti pa mo te nenok vendar ali enok en liter gutnil! Paj znoš, šent ali... Tunč, prneste nan en liter!«

»Keroga?«

»Vzemte tam s Petovarovega, ve nede prepričimalk.« — »Paj znoš, gnes de se priša Peter Lovrenčan tak bole prti godnati,« je Joško dale razlaga, pa si snuje, kaj račle duge mustoče gor sika. Ne sa je na je pre dosti pur gor zgrabilo, nekde ali. — Tepa guč na guč tak dugo,

ce in obilje dreves, ki s svojo zeleno barvo le povečava prvi ugodni dojem.

Banket v Narodnem domu.

Mariborski novinarski klub je priredil svojim dragim tovarišem z juga slavnosten banket, ki so ga omogočili tukajšnji gospodarski krogi, o čemur pa bomo poročali prihodnjič. Banket se je vršil v veliki dvorani Narodnega doma (restavrat g. Šober) pod vodstvom g. Gantarja. Kmalu po 20. uri so prihajali gostje in povabljeni odličnjaki. Med drugimi so se udeležili banketa g. minister na razpol. dr. Kukovec, okrajni glavar dr. Lanjšič, dr. Fr. Lipold, zastopnik mestne občine Kejžar, vojni sveštenik Trbojevič predsednik razstavnega odbora Križnič, industrijalec Džamonja, nar. poslanec Žebot, predsednik Trgovskega gremija V. Weigl in drugi. Klub Čechů je poslal dva zastopnika. Med banketom je igrala železničarska godba »Drava« pod spretnim vodstvom kapelnika g. Skačaja. Novinarji so se pohvalno izražali o »Dravinem« orkestru, ki je sviral izbrana slovenske komade, med njimi arije iz »Prodane neveste«. Razpoloženje je bilo zelo animirano. Med gosti in povabljenimi domačini se je razvijal živahen razgovor, tekom katerega so si izmenjali marsikatero resno opažanje o naših razmarah. Novinarji, ki na ta način spoznavajo naše kraje in razmera, bodo srečavali vsako našo zadevo z večjo pozornostjo nego doslej. Zlasti je upati, da se bo srbski tisk bolj zainteresiral za mariborsko razstavo.

Med menujem, ki je bil prirejen domače in okusno, so se vrstile tudi napitnice. Prvi je govoril g. dr. Lanjšič kot zastopnik državne oblasti. V svojem gozdravu je podal reminiscence iz naše narodne preteklosti v Mariboru. G. Kejžar je povdarjal, da je bil Maribor vedno jugoslovanski in da tak tudi ostane. Omenil je, da sta v Mariboru začela izhajati dva najstarejša slovenska lista (»Slov. Naroda« in »Slov. Gospodare«). G. Džamonja, sam bivši novinar, je govoril v imenu gospodarskih krogov. Podčrtal je veliko važnost, ki jo ima tisk za naše narodno gospodarstvo. G. Smodej je govoril kot predsednik ljubljanske sekcije JNU in je toplo pozdravil navzočega zastopnika poljskega tiska. Gosp. Sadziewicz se je zahvalil ter naglašal važnost osebnih stikov med poljskimi in jugoslov. novinarji. Imenom srbohrvatskih novinarjev se je zahvalil Mariboru za bratski sprejem g. Dušan Šijački iz Beograda. G. Križnič je še posebej opozarjal na velik pomen mariborske razstave in je prosil novinarje, naj se zavzemajo zanjo. V imenu jugoslovanskih žurnalistov madžarske narodnosti je govoril g. dr. Flamm, ki je končal svoj pozdrav z »Živeli Jugoslavlani«. K

ka je Peter Lovrenčan res priša. Najprle smo ga čtli, dere se je že tan tian v klanci drja.

Za jin pa so prišli še trje Lotmeržani. Eden je bija vinski küpec, Miroslav Čep po imeni, ki sploh švajcarski sir v žepi nosi, pa te dva druga od lotmerške banke. Jovan Dinarovič pa Nikola Paranovič. Tepa so se nenok svadili, kak so vküper prišli.

»Paj znoš,« je začaja Miroslav Čep prti Lovrenčani, »ti nemaš v Lotmerski nič za iskati!«

»Što to reče?«

»Horvat!«

»Zakaj?«

»Ti nan püsti obrtno zadrگو pr miri, druga pa nič, znoš!«

»Če pa sen jo jaz vküper sprava, te mo denok ima pravico nekaj keoj gučati. Ve še bobjega ložiča nemate regin-striranega. Tistega ste rajši raj železničarom prek püstili.«

»Kajšnan ti babji ležič napre meta no sponoša. To ti je bila veš le najpotrebniša inštitucija lotmerska — nekda ali, znoš!«

»Prav moš,« se je smeja Lovrenčan, »zato pa te mogli zaj špitol povati.« —

»Zapojmo si rajši eno,« je predlaga Joško, ki mu je ne bilo za toti krek.

»Kero?«

»Tisto od Femberove čer!«

»Kakšna je tista?«

»Što! Pesen ali Femberova čer?«

»Fest je, obe sta fest! Pa čer ne živi več.«

»Tepa še neč. bo pesen med pokojnikim!«

besedi sta se oglasila tudi gg. Pirc in Iv. Dobravec-Plevnik (Virovitica). Novinar g. Popović je zaigral na gosli nekoliko čednih motivov in žel obilo priznanja. Tako je mineval večer v domačem, pristno kolegialnem razpoloženju, ki ga je bilo čutiti tudi v tem, da so si izmenjavali bratske besede novinarji-duhovniki: katoliški pravoslavni in mohamedanski. Posebno pozornost je vzbujal efendija Sahib Korkut, urednik »Irsada« v Sarajevu.

Banket je bil zaključen ob polnoči v najlepšem redu. Nato so se gostje razšli na sveja že poprej določena prenočišča. Večina jih je prenočila v inženjerski podoficiirski šoli, drugi pa so prenočevali v vinarški šoli, v sanatoriju br. Tavčarjev in pri posameznih družinah.

Poklonitev manom Antonia Tomšiča.

Danes ob 8. uri zjutraj so se začeli gostje zbirati v Veliki kavarni. Ob 9. uri so se podali na staro mestno pokopališče, kjer je pokopan prvi slovenski profesionalni žurnalist Anton Tomšič, bivši urednik »Slov. Naroda«. Novinarsko združenje je poklonilo že davno strohnelemu tovarišu krasen lorovor venec. G. Smodej je imel kratek nagovor. V imenu poljskega tiska je proslavil njegov spomin g. S a d i e z w i e z. Nato so se gostje podali h kapelici, kjer leže telesni ostanke rodoljubnega škofa A. M. Slomška. Po tej poklonitvi so se gostje podali k g. Džamonji. Vsled pomanjkanja prostora bomo nadaljni opis prinesli in zaključili v jutrišnji številki.

Prošnja za starinske in umetniške predmete.

Zadnji mesec je priredilo mesto Varaždin jako lepo in izredno bogato razstavo starinskih in narodopisnih predmetov, ki jih je dalo za razstavo prirediteljem na razpolago varaždinsko meščanstvo. Jasno se je pokazalo, koliko kulturno-historično in narodopisno prevažnih spomenikov posedujejo zasebniki, a so ti predmeti za javnost in splošnost izgubljeni. Prepričani smo, da imajo ravnotako tudi Mariborčani in mariborski okoličani v svoji posesti mnogo, mnogo takih predmetov in se zato obračamo na nje s prošnjo, da jih posodijo Muzejskemu društvu. V vsakem slučaju si lahko zavarujejo lastniško pravico in dobe svoje predmete kadarkoli na zahtevo nazaj. Kdor pa bi ne mogel svojih dragocenosti trajno pogrešati, ta jih naj da na razpolago vsaj za dobo industrijsko-obrtne izložbe t. j. od 15. do 26. avgusta t. l., ko bo de tisoč in tisoč tujecev prišlo v Maribor. V zadnjem slučaju bomo razstavili te predmete v posebni sobi z izrecno označbo, da so posojeni le

»Bog daj duši dobro!«

»Kero pa te homo?«

»Ovo, tisto od naših pucl!«

»Te pa le!«

»...se žajfoj mujvlejo, si jajuke štirkažo...«

Dere so hejali, so eden ovega poglednoli. Vsakši je ima slatino v očeh, tak so lepo popevali. To je bilo ob štireh popodne.

»Zaj pa pride silvaner,« je reka Peter krčmar.

»Ze pa, en letovičar,« si je misla vičitel Pohorec.

»Keroga bi vzeja?« je pita krčmar Tunč.

»Joškovega, tistega nič ne sfali, pa meje košta,« je naroča Lovrenčan.

Enčas so bili vsi tiho. Dinarovič je pha v svoj pütan klobaso no švajcarski sir, tak ka je belo gleda, Peter je kadija cigaro, tak debelo kak koruzni rucek, vičitel pa se je čüdiva svojemi stoli, ki so mu gnes primejače sfalije.

»Čüte, lidje božji, naj van ja nekaj poven,« je začaja Joško, »kaj sen si jaz gnes misla, dere sen skoz Železne dveri ša. Kak te to pride, ka se totemi kraji pravi »Železne dveri?« To je nikak ne drgači mogoče, kak da je okoli no okoli Lotmerka bija visok zid — nekda ali, tü na toeti strani pa so bile železne dveri vjen. Nigi indi, kak glih tü skoz so mogle iti — nekda ali — naše babe (pr toti besedi so se Joški kolna všibnole) nad Kruce, ki so je v babjem klanci potukle. Z dum pa so bile gvišno iz babine vesi ali kak zoj prvimo Babince, logar pa so mele v babje mložiči. Keri tega ne

za dobo razstave in čegava last so. — Po predmete bi prišel muzejski sluga, prosimo le, da jih prijavite po dopisnici na naše društvo; osebno pa jih prevzamemo v nedeljo med 10. in 12. uro v muzeju. — Podpisano društvo pričakuje, da ni izdalo tega oklica zastonj; kar je možno. — Varaždinu, mora uspeti tudi pri nas.

Za Muzejsko društvo v Mariboru:

Dr. Kovačič Fr., društveni predsednik.
Dr. P. Štrmšek, zastopnik Muzejskega društva v razstavnem odboru.

m Dr. Vilko Marin se je vrnil in orkestra zopet dnevno od 8. do 9., 11. do 12. in od 14. do 16. ure v Razlagovi ulici št. 15. l. nadstropje. Telef. šte. 205.

m Studijska knjižnica je za časa počitnic odprta dnevno od 9. do 13. ure, izvzemši nedelje in praznike ter dostopna vsemu občinstvu.

m Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljka vse dni v tednu odprto. Parna kopelj je ob sredo in petkih za dame, ostale dni za gospode. Občinstvo se opozarja, da mu v prvih kopelnih dneh ni treba čakati na kopelj. Kopališče je odprto od 10. ure do 19. popoldne, blagajna pa do 18.

m Kavarna v mestnem parku. Dnevno koncert od 17. do 19. ure in od pol 22. do 24. ure. Sladolek in domače pecivo.

m Stare knjige, leposlovne in znanstvene, literarne vrednosti, v vseh jezikih, kupuje po najvišjih cenah večina »Ljudska knjižnica« v Mariboru, rodni dom I.

m Obrtno gibanje v Mariboru. V mesecu juliju 1923 podeljene obrtne pravice. Aleksander Klešič, ogdčevska občina. Glavni trg št. 1; Ivan Wolfond, trgovina z avtomobili, Slovenska ul. 15; Janez Šmid, krojač, Radvanjska cesta 11; Matjaž Prunk, čevljar, Smetanova ul. 22; Jerko Koščina, trg. z dalmatinskim vinom in oljem na debelo, Barvarska ul. 3; Antica Ankerst, trgovina z drobnarijo na debelo, Aleksandrova c. 14; Anton Mlekob kotlar, Splavarska ul. 3; Franc Smolek, mesar, Glavni trg; Franc Vrhunc, trgovinik z mešanim blagom, Malštrova ul. 17; Franjo Karba, klepar, Tattenbachova ul. 23; Franjo Karba, peljjava plinovodov, Tattenbachova ul. 23; Bogomir Bračko, trg. z galanterijo in papirjem, Koroška c. 16; Ivan Doplihar, mesar, Glavni trg 17; Franc Hergouth, trg. s stroji, Slomškov trg 14; Friderik Zinauer, izdelovanje štampilj, Čafova ul. 2; Ladislav Glumac, kotlar, Glavni trg št. 4; Josip Gajšek, gostilničar, Meljska cesta 22. V mesecu juliju izbrisane obrtne pravice. Marjeta Spanner, trgovina s sadjem itd. Glavni trg; D. d. »Oričita«, specijacija, Meljska cesta 12; Anton Mar-

verje, naj pita Kovačiča, ve je on z Veržeja duma.«

»Paj znoš, ka pa se je meni to etan enok zgodilo,« je dale prava Jovan Dinarovič. »Priša sen ovi den po noči domu pa sen ša okoli in okoli hräma, ka nebü ona čüla. Paj znoš, te pa sen na drvočani družca notri v drva, znoš, te pa so se porušile, pes je začaja lejati, svije so se drle, paj znoš, da sen ti bija prle v štampeti, kak še bi pr belem dnevi pr vekih dverah notri ša...«

»Paj, ka pa se je meni enok zgodilo,« je razlaga Peter Lovrenčan, »znoš, jaz pa sen ti notri v hrami bija, pa sen ne moga spat iti. Hoda sen pa štengah gor no dol, po prikti senoto, pa je pač mišji ni bilo. Tepa sen si na klop dol seja, ka bi jo počaka. Paj znoš, te pa ti nenok zaglednen ono roko, ki mi je davala ključ skoz kukrli našega špajsvelba.«

»Što pa je bija,« pita Joško.

»Ona,« mü je tiho šepna Peter na vüho. — Dinarovičov pajdoš, Nikola Paranovič pa je tak začaja: »Moj sosed Franco se je enok v Ormož voza, jaz pa kre jega, ne... Bilo je nekda po zimi, ne... Nazaj sva se pripelala tak ali, ka so si lidje že svetili po hišah, ne... Tepa si je Franco vendar ni viipa sam domu, da me je trüca, ka bi ša žjin, ne... Pa sva šla skoz kühjo, on napre, jaz pa za jin. Ona pa naj ne poglednola, samo v piskre je gledala, pa kühala, ne... Te pa naenok »bunf« gor po mojem hrbiti. Ja, kaj je te zaj? Znoš, ka me je una šöhnila po plečah s kühajoč, ki je žjo glih zelje mešala, ka se je zelje dol po mojem hrbiti cedilo, pa ajpren tüdi, ne... »Ti mečina...«

oini, fotograf, Frankopanova ul. 33; Josip Honomichl, gostilna, Sodna ulica 16; Trdka Mlekuš in Glumac, kotlarstvo, Splanarska ul. 3; Anton Pucier, žaganje drv, Krekova ul. 4; Marija Slemšek, trg. z mešanim blagom, Maistrova ul. 17; Albert Pečevnik, komisijska trgovina, Aleksandrova cesta 70; Marija Novak, branjarija, Ruška cesta 49; Jovan Djukić, špedicija, Aleksandrova cesta 40; Fr. Domocelj, lesna trgovina, Wilderajnerjeva ul. 15; Trdka Stanitz in Hergouth, trg. s stroji, Slomškov trg 14; Julij Weigand, prevažanje tovorov z avtom, Koptarjeva ul. 6; Ferdinand Žlik, krojač, Aleksandrova c. 6; Andr. Miškovič, klepar, Tržaška c. 65; Marko Kardinar, prekrbovanje potnih vizumov, Gledališka ul. 2.

Sokolstvo.

F. C.
Sokol, kdo si — in kaj hočeš?
(Predavanje).

Navzgor — k luči! Ta klic naj gre skozi sokolske vrste, naj očisti in podžiga nove sile, nove moči, naj vzgaja nove ljudi, ki bodo sejali sokolsko seme naprej med omahujočimi...

Vam, bratje in sestre, ki vas je Sokolstvo poslalo kot delavce v svoj vinograd, vam je usojeno, da nesete sokolsko besedo, ki ste jo slišali, razumeli, v srcu ohranili in po njej živite — med narod, med brate in sestre!

Prepojimo se s sokolskim duhom — iščimo sebe na potu k popolnosti, kajti sokolski cilj je visoko, a nas otežuje zemeljsko ozračje. Ko bomo spoznali sokolske nauke, nam bo pot jasna.

1. V srcu pogum, v pesti silo, v mislih domovino!

Pogum mora dičiti vsako sokolsko srce. Ta pogum ni »korajža« za pretepe, za prepire in besedičenje, temveč pogum znači krepko voljo pripadnika Sokolstva, ki je toliko junak, da priznava sokolska načela javno in zasebno in da živi po njih. Pogum mora imeti za delo, ki mu ga je odkazalo Sokolstvo. Kot odsev tega poguma je njegova odločnost, mirnost in razumnost. Ta pogum je skrit v srcu in pride šele takrat na dan, kadar zahteva obča sokolska korist in čast.

V pesti silo! Ta sila ni surovo krčenje mišic, da udriha levo in desno in kaže svetu svojo moč. Sila znači telesno čilost in jakost in usmiljenje, ki pomaga zatiranim do pravice. Ta sila je mirna, a izbruha v orkan, kadar je ogrožena narodova svoboda.

tak je začela, »oba sta ne za nikšni nič, le hota, odkod sta prišla...« ne... »Poj, tvoja stara pa nama je prav obilno, pa toplo večerjo pripravila,« sen si odzaja zguča, ne... »Te ti misliš, ka si ti mlodi,« je una mrgotala za nama. Pa to je že dolgo... ne... te dere so še moški in ženske haveloke nosili... ne...

»Enok,« je začela Miroslav Čep...
»Hejaj,« se zadere Joško Rak, »zaj pride burgunder.«

»Odkod?«
»Iz skupnega!«

»Totih letovičarov pa je letos dosti v Jeruzalemi,« reče vištel svoji ženi, »že pa pre eden pride, Burgunder pre, iz Skupnega! Ge to negi je?«

»Se je dosta letovičarov, tū?« pita Pohorec Raka.

»O, šel Eden se piše Mozlar! On je s celo famillijoj pri Lovrenčani na hvanteri. So nič ne zbirčni lidje; kar po legvilh notri spijo. Eden pa je Puzling, en zlo dober človek! Pa visok! Hm! — Potli še je eden tū, ki pa je bole na lotmersko stran. Šent ali, kak se že nekaj pišo? — Toplšno cupo mal! Aha, že znon: Muškati-Silvaner. To ti je zlo sladka in mehka dišča! Negi tan s Taljajnskega je venda duma. Pa močen je! Kak bik! — Ena stara gospa pa še je duma.«

»Kak joj je ime?«
»Izabela! — Či češ, te lahko toti gospodi predstavim?«

»Ne, Bog ploti, šicor ne! Drugokrot! — Hoi le, Medžimurci že meseco kviški rivelejo! Zdravo!«

»Zdravo! — Kdo se pa je ali koj zidimote?«

»Na Lovrenčovo!« — — —
»Prta Lotmerki so se Dinarovič pa Paranovič in Joško Rak vkuper držali, Miroslav Čep pa je odzala kermanja,

V mislih domovine! Domovina — pesem veselja in življenja vsakega njene-ga zvestega sina! Domovina — to je magnifikat tisočev in tisočev, ki so umirali za njo. Domovina, kdo je ne ljubi? Je-li narod na svetu, ki bi pustil skruniti in teptati svojo domovino in njene pravice? Je-li narod, ki bi se do skrajnega ne branil pred tujčevim jarmom in ki bi ne brusil v sužnosti orožja, da zopet vrže sovraga ob tla? Ali je bil Čeh po bitki na Beli gori zadovoljen? Ali so se potomci Ljudevita Posavskega veselili nemško-frankovskega jarma, biričev in madžarskih valpetov? Je-li utaknil Srb po porazu na Kosovem meč v nožnico, da zarjavi, da zarjavi sinom in vnukom spomin slave in svobode? Zakaj je veliki in nepozabni Tyrš učil svoje sinove-Sokele misliti na domovino? Zakaj so se l. 1914. polnile ječe in vislice s pristaši sokolske ideje? Zakaj plovejo sivi Sokoli v višavah in čuvajo nad svojimi mladiči? Zakaj se obračajo oči bistrih Sokoličev proti Peči in Snežniku? Torej, Sokol, učenec Tyršev, propovednik svobode, Tvoj narod je napisal v mračni, s solzami in žulji napolnjeni dobi na sokolski prapor: V srcu pogum, v pesti silo, v mislih domovine! Če si brat, zvest sin, misli na svojo mater! Če ste, bratje in sestre, zvesti sinovi in hčere svoji skupni materi-Domovini, mislite na njo!

2. V srce nas boli, ko vidimo, kako skušajo separatistični elementi zanesti razdor v naše vrste. Ko bi se ti ljudje malo bolj poglobili v sokolsko idejo, bi videli in razumeli, da je le v slogi moč. Nesloga je rakrana Slovanov. V njej nam je iskati vzroke tisočletne naše sužnosti. Ne hegemonije enega nad drugim, temveč enakopravnost, pravico vsem! Sokolstvo mora zidati, a ne razdirati. Znajmo ceniti svojo prostost; strnimo se v goste vrste, kajti sovražnikov je obilo!

3. Sokolstvo stoji nad politiko. V njegovih vrstah ni prostora za agitacijo raznih strank, ker sokolstvo je kulturno-vzgojna institucija za ves slovenski narod. In ravno to daje Sokolstvu prvo in najčastnejše mesto nad vsemi društvi. Sokolska šola usposablja svoje članstvo, da si polagoma usvartja svoj življenjski nazor in dosega politično zrelost. Nasprotnike Sokolstva to zelo boli in ustanovili so si razne verske in razredne telovadne organizacije, ki propagirajo v prvi vrsti s svojimi nastopi, zletit itd. za svojo stranko. S tem je to »telovadno« (!) društvo izgubilo svoj vsenarodni značaj, izgubilo cilj za kulturno delo, ki ga vrši Sokolstvo. Izpustilo je Tyrševa lepa načela, saj jih je moralo izpustiti, ker stoji

Misla si je: dere mo še enok vkuper prišli, te mo jih pozva v mojo klet; tam jin nen teho piti da pa sira do mi meje pojeli! Vragovje!«

»Honte le, lotmerski zid,« si je zruča Nikola Paranovič, ki je tak ali toplš vيدا, pa še cvikar je kcoj meja.

»Ge so pa železne dveri!«
»Tocen hote, tocen,« je zva Jovan Dinarovič, »to so dveri! Zaprte so, nič ne škodil! Bomo prek plazili.«

Najpre si sezūje štifletne, pa jih prek vrže pa posluša, če bi kaj štrbuknilo. — Nič! Trdo so spali. Nato pa so vsi štirje začeli prek metati šolje, sūkje, prusiike, palce, klabūke, robce, kravatlne... Paranovič še je k zadjemu svoj cvikar prok vrga. Potli pa so eden za ovin čista lahko prek prišli. Tam pa so se vnovič začeli obločiti, kaj je keru do rok doba. Dinarovič si je obūja en štifletl pa en šolen, Rakov prnslik, pa Čepov klabūk, pa Paranovičovo sūknjo. Paranovič pa je doba en črevel, en nideršuh, dve palci, pa en kravati, ki si ga je spredi zadragna, ker rok ni vūpa nazaj djati. Čep je doba dva robea; z enim si je hitro candrave hlače vkūp zveza, ki si jih je pri plezaji včesna, enega pa si je na glavo prveza, ker nobenega klabūka ni nejša. K zadjeml se je še Rak Joško obleka. Kak si je natekna Paranovičov cvikar, tak ga je začela šinfati: »Pej ti si ali je slep, šentani bankokrat, ve so te ne železne dveri. To je samo aptov zid, to pa so drva slozene, ki si ti Dinarovič misla, ka so dveri.«

Tepa so se vsi štirje vkuper zgrabili, ker je prta Lotmerki bole široke ceste, pa so si veselo zapopevali:

»Ja, kak pa to pride, kaj to gre, kaj to gre... tega so križe guml, petelc...«

pod vodstvom ene stranke, ki dela z njim, kar hoče. Te verske in razredne telovadne organizacije so privesek političnih strank, služijo edinole tem, vzgajajo svoje članstvo in že deco s politikom, agitacijo, strahom, pretinjami in grožnjami, vzgajajo na tak način grd izrodek človeštva — hinavstvo, licemerstvo in ovadštvo. Te političnotelovadne organizacije se torej niti v sanjah ne morejo primerjati s Sokolstvom, ki hodi jasna in začrtana pota vsenarodne kulture in prosvete.

4. Sokolstvo ne služi političnim strankam, niti niso stranke v njegovi službi, zato tudi članstvo, ki se udeležuje političnega dela, nima pravice vlačiti sokolske ideje v te boje. Nikjer in na nobenih političnih shodih ali sestankih, nima nihče pravice zagovarjati svojo politiko s stališča sokolske ideje. Niti društveni funkcionarji niti kdo drugi nima pravice vplivati na svoje članstvo v političnem oziru s sokolskega stališča.

(Dalje prihodnjič.)

Celjske vesti.

Nepreviden je bil v nedeljo, dne 5. t. m. sin Karoline Mraz, hišnice v Prošernovi ulici v Celju. Pri goreči sveči je čital časopis, pri tem pa zadremal. Kar se vname papir in kmalu na to tudi postelja. K sreči je zapazil v sobi plamen mimoidoči stražnik ter preprečil večjo nesrečo.

Kuluk je začela izvajati v Celju najprva vojaška oblast. O priliki militarizacije železničarjev je komanda celjskega vojnega okruha ob 3. uri ponoči alarmirala magistrat in lastnike avtomobilov in jih razposlala na vse strani s pozivnicami za vpoklic železničarjev. Nikdo ne bo ugovarjal, ako zasežejo v slučaju resnične potrebe privatni avtomobili in ako se to zgodi pravično. To pot so pa morali vojaški kurirji voziti z avtomobili v kraje, n. pr. v Brežice, Slovenjgradec, Trbovlje, Litijo itd., torej v kraje, kamor se pride prej in ceneje z železnico. V to svrhu zahtevati avtomobile je potratna in neutemeljeno oškodovanje avtomobilistov. Tudi se ni postopalo proti vsem enako. Oproščen je bil n. pr. celj. ravnatelj Jadranske banke g. Ogorevc s popolnoma namišljenim izgovorom. Pa ne morda radi tega, ker je radikall!

Zlet celjske Sokolske župe v Trbovlje se vrši v nedeljo dne 12. tm. ter je obvezen za vsa v župi včlanjena društva. Odhod z jutranjim vlakom, vožnja polovična.

Radi raznih bogokletnih dejanj je bil obtožen pred celjskim okrožnim sodiščem 51 let stari Franc Mahen, posestnik v Trnovljah. Državno pravdnštvo ga je krivilo na podlagi več prič izrazov, ki jih tudi največji nevernež v normalni ne bi rabil. Navzoče je kar stresavalo, ko se je čitala obtožnica. Mahen je bil sicer radi zastaranja, deloma pa radi pomanjkanja dokazov oproščen, značilno pa je, da je sedaj klerikalec in da ga je zagovarjala v tej naravnost gnusni aferi pisarna klerikalnega odvetnika dr. Ogrizka. Non olet.

Objave.

§ Veselica mariborske prostovoljne požarne brambe in njenega rešilnega oddelka dne 12. avgusta 1923. Iz posebne ljubeznivosti komandanta vojašn. Kralja Petra I. Osvoboditelja je dana veselilnemu odboru možnost, prirediti veselico v nedeljo dne 12. avgusta tl. tako, da bo to ena izmed najsjajnejših te sezone. Na veselilnem prostoru igrajo tri godbe, tako da bo preskrbljeno za staro in mlado in se nikdo ne bo dolgočasil. Vse one, katerim se cedijo sline po zakonu, bodo osrečile pri tej veselici ljubke ženi-ce in zvesti možički, ker tudi za te je preskrbljeno. Našli se bodo v prijazni žemitovanjski posredovalnici. Ljubitelji planin bodo rajali v romantični planinski koči ob lepih zvokih mariborskega citraškega kluba. Pri »Dobri kapljici« se bode točila najboljša kapljica ljutomerčana. Za one, ki so bolni na lezu in želodcu se bodo točili pristni likerji, a tudi kava in slaščice ne bodo manjkale. Tudi abstinantje in sovražniki alkohola bodo prišli na svoj račun, ker je tudi za te v obilici preskrbljeno. Mladina bo imela priliko, rajati in veseliti se v krasnem gozdiču poleg veselilnega oddelka. Ob-

metavali se bodo s konfeti in serpentinami. — Vse one dame, ki bi se hotele posvetiti požrtvovalnemu delu sodelovanja, se prosijo, da se zglase v sredo in četrtek od 7. do 8. ure zvečer v pisarno požarne brambe na Koroški cesti, kjer se bodo sprejemale prijave.

ŠAH.

Rezultat po III. kolu. Novi Sad, dne 7. avgusta. Celjak 3, Sircic-Furlani, Kramar 2½, Rožić, Marković, Singer 2, Stuppan 1½ (1), Poljanec 1, Tenner 2(?), Ognjenović ½.

Kongres Jugoslov. šah. saveza v Novem Sadu. Dne 3. tm. se je otvoril v Novem Sadu 2. šah. kongres. Kongresa se je udeležilo 9 delegatov, med njimi tudi znani šah. mojster prof. Lj. Asztalos iz Sarajeva in Vladimir Vuković iz Zagreba. Po srčnem pozdravu predsednika novosadskega kluba g. Jovana Rajkovića, je podal poročilo sekretar g. Kosta Rožić o delu leta 1922 ozir. izza zadnjega kongresa leta 1921. Savez obsega 13 klubov t. j.: Zagreb, Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Maribor, Celje, Karlovac, Sarajevo, Sisak, Bjelovar, Varaždin, Podgorica in Sp. Šiška. Kot nova člana sta pristopila kluba v Subotici in v Pančevu. Vsi klubi štejejo skupno 620 članov, torej dvojnno število kot pri zadnjem kongresu, kar znači velik napredek šah. gibanja. Zlasti je to opaziti v Vojvodini. Nato je bil sprejet predlog, da se prihodnji kongres vrši leta 1925 v Beogradu. G. dr. Baneković je podal obširen referat o naši šah. terminologiji. Izvoljen je odbor, da se na tem polju dalje vrši to delo. Nova uprava Saveza je izvoljena sledeče: Predsednik g. dr. M. Vidmar, univ. prof. v Ljubljani, podpredsednika g. Nikola Konjović, član Glavne kontrole v Beogradu in Božidar Gaj iz Zagreba. Za tajnika je zopet izvoljen g. K. Rožić iz Zagreba, a za blagajnika g. dr. Ante Baneković iz Zagreba. Kot pokrajinski odborniki so izvoljeni: prof. Vagaja iz Celja za Slovenijo, g. Ž. Ognjanović, novinar v Novem Sadu, za Vojvodino, g. advokat Cvadija za Srbijo g. prof. Lj. Asztalos za Bosno in g. Tomončić za Črno goro. — Natančneje poročilo sledi v sledeči številki lista »Šah«, ki izide kot zadnja letošnja. — Turnir, ki sledi kongresu in ki se ga udeleži 18 igralcev, bo trajal 12 dni.

Iz življenja in sveta. Proletariat v Rusiji.

Ruski socialist R. Abramovič opisuje v nekakšnem socialno-demokratskem časopisu gospodarski in politični položaj ruskega proletarijata pod sovjetskimi režimom. Gospodarski položaj ruskega delavca je zelo slab. Velik del industrijskega delavstva je zapustil izglednost mesta in živi na deželi kot kmetijski delavec ali obrtnik. Drugi del je šel v trgovino, ostanek pa ne reprezentira zdravega in gospodarsko močnega činitelja ter ga izrabljajo tovarna. Ta ostanek delavstva je prišel tako daleč, da je bil Lenin sam prisiljen izjaviti, da »v Rusiji delavskega razreda sploh ni več«. Po uradnih podatkih je bilo v l. 1921 v vseh industrijskih podjetjih komaj krog 900.000 delavcev napram 6 milijonom v l. 1917. Padeč se najbolje vidi iz števila članov strokovnih organizacij: leta 1921, okroglo 8.453.000, dne 1. januarja 1922 6.440.000, 1. aprila 1922 samo še 5.821.000, dne 1. jul. 1922 krog 5.028.000, dne 1. sept. 1922 le še 4.616.000. V tem pa niso všteti samo delavci, ampak tudi vsa množica sovjetskih uradnikov in uslužbencev.

Mezde so dosegle l. 1922 komaj 40% mirovne višine. Ze dolgo ni več v rabu burni, niti ne šurni delovnik, povprečno delajo 10—12, v nekaterih panogah, n. pr. moskovski peki celo do 18 ur.

Z gospodarsko je tudi politična energija in akcijska sposobnost ruskega delavca popolnoma ohromela.

Posledica boljševiške revolucije je torej za ruskega delavca ta, da je pač uročena aristokracija in veleposest, da je pa na njih mesto stopilo malomeščansko kmetstvo, porevolučna buržoazija in poleg tega oslabljeni, brezmočni proletarijat. Rusija stoji danes pred novimi razvojem kapitalizma.

Gospodarstvo.

Nekaj iz gospodarske uprave.

(Dalje.)

Nažno vlogo igra medsebojna lega gospodarskih poslopij, da tvorijo vse eno celoto tako koncentrično, da je mogoč pregled z dvorišča ozir. izpred stanovanjskega poslopja po vseh objektih. Ako je mogoče, naj leže gospodarska poslopja bližje od zemljišč, ker je odvoz na polja radi gnoja skoro dvakrat večji kot dovoz. Stanovanjska hiša je lahko nižja, ker naj ne služi za spravljanje sena, ter naj ima vsaka če se tako mali vrt v prvi vrsti radi poezije in estetike, ki tako ugodno vpliva na bolji karakter ljudi, a tudi iz praktične strani, da je lahko vsaj nekaj več izpremembe v vsakdanji hrani! Vsaka kuhinja, tudi na deželi, naj bi imela štedilnik, neke da izkomejo one črne kuhinje, v katere je človeka strah vstopiti, in katere se vsaka gospodinja tako sramuje, marveč, ker prihrani tudi jako veliko drv, gospodinja pa dosti dela. Kuhinja pa postane radi svoje čistoče po zimski prijetno pribežališče družini. Za pospravljanje orodja naj služi gospodarska posebna mala delavnica ne družinska soba, ki naj bo vsaj skromno a lepo in čisto opremljena, ker po tej sodi gost in tujec najbolj red in vrednost gospodinje in red v njej navaja tudi vse člane družine k snagi in redu. Mir v družinski sobi pa veže tudi gospodarja in družino bolj doma.

Primeren stan in prijetnejši dom bo pa tudi posle mnogo bolj vezal na hišo in navajal k stalnosti in pridnosti. Najbolj nesiguren in skoro bi rekel pokvarjen je sedaj ravno kmetijski poselski naraščaj, deloma so krive temu sedanje neurejene razmere po deželi, največ so pa krivi gospodarji sami, ki si tega naraščaja vzgojiti ne znajo in ga prepustijo, da se mora povsem skvariti. Vsakega gospodarja dolžnost bi morala biti vzgajati mlade posle s strojnimi službenimi pogodbami k stalnosti in držanju pogodbe, s pravilno vzgojo skrbeti tudi za njih duševni in moralni napredek, a ne ga poznati samo pri delu. Mesto, da bi se razne klativiteze in trajne izmenjavalec služb predalo občini in ne sprejemalo v službo, ko se že v naprej ve, da ne bodo dolgo služili in najbže le oškodovali gospodarja, imajo mnogi celo to grdo navado, da dobrega posla svojemu sosedu švabijo z večjimi ponudbami in obljubi-

bami. S tem skvarijo se one redke dobre posle, in taka dejanja bi morala biti naravnost kaznjiva. Povsod se že zahtevajo kvalificirani delavci, le za kmete je vsak potepuh dober, in to ravno v kmetijskem obratu, ki je tako kompliciran in se radi neznanja in nevarnosti toliko škoda lahko naredi na dragih strojih, orodja in materialu. Plače so že tako visoke, da je vprašanje, dali se splača držati take slabe delavske moči, ali je boljše vrniti se zopet k eks kazivnemu gospodarstvu, kolikor zmore gospodar z lastno rodbino. Zato bi že bil čas, da se zahteva tudi od kmetijskih poslov kot gospodarskih pomočnikov vajeniško in pomožniško izpričevalo kot pri obrtnikih, in potrebi bi bili tudi kmetijski krajsi tečajji za ta naraščaj, izdatki za to bi se visoko obrestovali. Ako se gospodarstvo razumno vodi in dnevno delo pravilno razdeli, tudi ni potreba preobložiti delavske moči, ker, če se brez dan pridno dela, je delo pozno v noč povsem nepotrebno, to vidi mo dobro pri malih čeških kmetih, ki skenčajo dnevno poljsko delo ob 6. uri, da urede še pred mrakom živino doma. Ne pa kot pri nas, kjer se pozno v noč še vznemirja živino po hlevu in ne da poslom počitka. Pravilna službena pogodba z nagradami in višjo poletno plačo ter nižjo zimsko, s kazenskimi določbami za slučaj prezgodnje in brezpredmetne ukinitve, ter stroga a ljubezni polna skrb za moralni napredek posla in njegovo strokovno popolnitev, so prava pota za odgoj tako zanemarjenega poselskega naraščaja po deželi, kar naj podpira primerno stanovanje.

Drugo najvažnejše poslopje je hlev. Ni treba tako drage stavbe, ki naj presega vse ostale, ker vsako poslopje je gospodarsko zlo, ki požira le denar, a ne nosi direktnih obresti, a biti mora dovolj prostorno, z dovolj velikim ostrejšem spredaj in tako obsežnim podstrešjem, da sprejme vso krmo, katero rabi spodaj nahajajoča se živina, kot se splošno zahteva. V hlevu ni treba nikako nepotrebno razsežnosti in višine, pač pa morajo biti dobra suha tla in pravilna popolna ventilacija, glavno je pa lepa čista živina, kot so to videli lani posetniki čeških kmetij. (Dalje.)

Domače seme.

Domače seme je najbolj zanesljivo in najcenejše. Načeloma bi se morali zadržati povsod oprijemati domačega pridelka za seme. To se tudi godi, toda ne pri vseh semenih. Razna semena naročamo od zunaj. Za nakup tujega semena izdajamo na leto milijonske vsote. Maribor kaj bi se lahko od tega denarja doma prihranilo.

Kar se tiče domačega semena, bi ga morali izboljšavati. Veliko bi se dalo že s tem doseči, če bi ga jemali iz najboljših domačih leg in če bi ga zamenjavali. V vsakem kraju imamo lege, ki se odlikujejo po boljših uspehih. S takim semenom bi se morali preskrbovati, če nam doma ne izraste kaj prida. Vse to velja predvsem za žito in za žitno seme.

Pa tudi od lastnih pridelkov bi morali boljše seme dobivati, če bi ga skrbno odpirali in skrbno čistili. Saj grede marljivo in napredni gospodarji po drugih deželah tako daleč, da izbirajo za seme najlepše in najtežje žitno klasje zunaj na njivi, in sicer ob žetvi. Vzemimo si take gospodarje za zgled. Zrnje, dobljeno iz takega klasja, sejejo na posebnih prostori, da pridejo čimprej do najboljšega semena. Če smo pri odbiranju semenske turšice tako skrbni in vestni, zakaj bi tega ne delali pri drugih žitnih rastlinah. Bodimo dosledni tudi pri žitnem semenu. Ne pričakujmo napredka le v stikanju po tujih vrstah, ampak iščimo ga v skrbnem odbiranju in skrbnem vzgajanju domačega semena. Ravnotako, kakor pri živini! Lastno delo bo tudi v tem pogledu najbolje uspelo.

Stvar naprednih kmetovalcev je, da se po ugodnih legah poprimejo pridelovanje dobrega domačega semena, če mogoče tudi v večji meri. Prav gotovo pridejo za njimi tudi drugi. Povsod se je treba oprijeti načela: kakršno seme,

takšen pridelek. Takšen pa tudi užitek in dobiček!

Kako je pripraviti semensko žito?

Na semensko žito moramo obrabati posebno skrb, ker se da z odbranim semenom še močno vplivati na boljše uspehe pri žitnih pridelkih.

Ni zadosti, da semensko žito očistimo le od plevelnega semena, ampak treba ga je tudi sortirati ali prebrati, za kar nam je treba posebnih strojev.

Za čiščenje žita rabimo stroje, ki so znani z imenom trijerji. Ti stroji so pri nas po deželi že močno razširjeni, v raznih velikostih in sestavah. Opozorjam pa na to, da se s temi trijerji loči od žitnega semena le plevel, in sicer plevel, ki je okroglaste oblike kakor n. pr. grašica, kokalj itd. V opremku najdemo tedaj le taka in podobna semena. Razen tega pa zdrobljeno žitno zrnje. Ljulike in ržene-ga stoklasa pa ne spravimo iz žita s takimi trijerji.

Če hočemo žito popolnoma očistiti, ga moramo tudi sortirati. Na ta način dobimo popolnoma čisto in najbolj razvito zrnje za setev. S tem da ga sortiramo ali prebiramo, izločimo tudi ljuliko in rženi stoklas, tiste dve vrsti plevela, ki delata po naših krajih še veliko škodo domačemu pridelku.

Za sortiranje žita imamo stroje s posebnimi siti, ki prebirajo zrnje. Danes se izdelujejo ti stroji tudi skupno s trijerji, tako da se žito čisti in ob enem tudi prebira. Ti stroji so seveda večji kakor navadni trijerji in tudi dražji. Treba pa je, da si jih tudi pri nas omislamo, da pridemo v pridelovanju žita korak naprej. Tudi pri nas mora prodreti načelo, da se ravnao pridelki po semenu in da nam skrbno odbrana semena dajejo veliko boljše pridelke kakor pa semena, ki se

vzamejo kar iz kupa, brez vsakega posebnega čiščenja in prebiranja.

Kakor po drugih naprednih krajih, tako moramo tudi pri nas izboljšavati žitne pridelke s skrbno pripravo potrebne-ga semena.

Najboljše trave v otavi.

Če hočemo travniške pridelke izboljševati, je treba, da poznamo rušo in kar na njej dobrega in slabega raste. Dobre rastline je treba pospeševati, slabe pa zatirati. Delati je na to, da šteje ruša trave, ki nam dajejo tudi v otavi dobro košnjo in ki se v poletnem času krepko razvijajo. Skrben gospodar bo opazoval travniško rušo in se bo zapimel za to, kako se razvijajo posamezne vrste travniških rastlin. Skušal bo po možnosti vplivati, da se na ruša v enem in drugem oziru izboljšuje. Nabiral bo prilično razna dobra travna semena in jih bo v svojem času raztrosil po travniku na mestih, ker jih je najbolj potreba.

Med travami, ki se po naših krajih posebno v otavi odlikujejo, stojita na prvem mestu zlati oves in francoska palovka. Obe travi dajeta prvovrstno, mehko in tečno otavo in primeroma bolj bogato košnjo kakor druge trave. Tudi prideta saj deloma do cvetja, ker sta bolj zgodnje rasti. In kar jim je štetu posebno v dobro, je to, da kljubujeta suši bolj kakor vse druge trave, ki jih cenimo po naših travnikih. Zaradi teh dobrih lastnosti je skrbeti, da se nam te trave ne izgube iz naših travnikov, ampak nasprotno, da se nam pomnože in da pomagajo tudi sami z nabiranjem in posetvijo takega semena, da se po naših opešanih travnikih zopet vnezidajo in razširijo.

Ako bi začeli naše travnike v tem oziru malo bolj skrbno gojiti, lahko bi se na njih dosti več nakosilo in dosti boljše krmo spravilo, kakor je pridelamo danes.

Reševanje napetih živali.

Pri napenjanju je treba hitre pomoči, ker je potek napenjanja navadno zelo nagel in ne vemo, kakšen konec bo vzelo. Kot najuno potrebna pripomočka proti tej nevarni bolezni rabimo požiralnikovo cev ali trokar.

Prva nam uspešno pomaga v prvi sili napenjanja, trokar pa v zadnji sili. Če začne žival napenjati po detelji, nikdar ne vemo, kako bo napenjanje končalo. Iz previdnosti je treba takoj učinkovite pomoči in to nudimo najlažje s požiralnikovo cevjo. Če jo rabimo o pravem času, nam navadno pomaga. Zato jo je imeti pri rokah. Vsaka vas bi morala imeti saj eno požiralnikovo cev, da je pomoč takoj pri rokah. Kakor pove ime, vtikamo to cev skozi požiralnik v napet želodec, da se po njej odpravijo nevarni plini, ki se razvijajo iz škodljive krme. Pri vtikanju požiralnikove cevi naj stoji žival s prednjim koncem nekoliko višje kakor z zadnjim. Čev je treba po potrebi s pripadajočo šibo prebežavati, da se ne zamaši.

Potek napenjanja je časih tako hiter in tako nevaren, da si je treba pomagati z vbodom, če hočemo žival rešiti. V tem slučaju je potreben trokar. Trokar je malo bodalce s pripadajočimi cevkami (nožnicami), ki ga zabodemo v lopo lakotnico, na mesto, ki leži sredi med kolkom in zadnjim rebrom. To mesto je pri napenjanju najbolj izbočeno. Tam se tišči vamp neposredno vnvanje kože, tako da prederemo s prebodom le kožo in vamp. Ostro bodalce se zarine na opisanem mestu krepko v vamp (če treba z udarcem po ročaju bodalca), nato se bodalce hitro izrine, da zamorejo plini neovirano odhajati po nožnici. Da se nožnica ne zamaši, jo je treba z bodalcem prebežavati. Ker so odhajajoči plini strupeni, moramo paziti, da nam ne šinejo v obraz.

Ker se zgodi, da je hkrati po več govedih napetih, je prav, če imamo poleg trokarja saj dve cevki ali nožnici, da si v takih slučajih lažje pomagamo.

Mušja badloga po naših hlevih.

V poletni vročini nam živina po hlevih vse bolj trpi, kakor si mislimo. Živina trpi po eni strani zaradi vročine, ki je po naših nizkih hlevih večkrat neznozna. Že zaradi soparnih hlevov nam živina tujsa in daje manj mleka. Po dru-

gi strani pa trpi zaradi nadležnih hlevskih muh. Ta škoda je tudi velika. Hlevske muhe zbadajo živino in ji pijejo kri. Treba le pogledati te muhe, kadar se sedajo po stropu in stenah, kako so napojene živalske krvi. Naravno, da se živina v poletni vročini slabo počuti in da nam daje zmanjšane užitke.

Kakor je treba odvracati vročino in soparico iz naših hlevov, tako moramo preganjati tudi nadležne in škodljive hlevske muhe. Kjer so lastavice donale, tam nam te drobne živalice opravijo veliko dobrega dela. Zal, da jih nimamo povsod. Drugod je pa boj proti muham težak, ker se ta mrčes prikazuje ponovno in v brezštevnih rojih. Najmanj škodljivo muhe v čistih, zračnih in hladnih hlevih. Zato bodi naša skrb, da imamo snažne in hladne hleve. Staleni prepili pod stropom hleva, ki ga napravljamo s dobrimi zračniki (ventilacij) je v tem pogledu veliko vreden, ker odganja muhe. Vsa druga sredstva za pokončevanje muh so malovredna. Mušji klej, ki se običa po hlevih, le malo pomaga. Med vsemi sredstvi je lov na muhe še največji vreden, ker se jih lahko s pripravljanim sakom en pot več vjame kakor z mušjim klejom celo leto. Ta sak mora biti spredaj širok, spodaj špicast, sicer pa dolga. Ob stropu se vjame največ muh. S sakom je pridno vihteti, da nam vjete muhe ne uhajajo. Nazadnje jih je s kropom popariti, na ta način, da se potopi spodnji konec zavitega saka z muhami v krop. To delo je vsak dan ponoviti, če hočemo varovati živino zares uspešno pred muhami.

KMETIJSTVO.

Srednja kmetijska šola v Mariboru otvori svoj I. in II. letnik s 1. oktobrom t. l. V interesu našega kmetijstva bi bilo želeli, da se posveti večje število študentov v prvi vrsti kmetijskih mladeničev strokovnemu poljedelskemu študiju. Osebito bi lahko podeželske meščanske otce dajale izvršeni material za ta zavod, deloma take kmetijske sinove, ki ostanejo po zvršenih študijah doma, deloma tiste, ki bi imeli dovolj veselja, da se posvetijo delovanju za napredek našega kmetijstva v privatni oziroma drž. službi. Šola je triletna, četrto leto je določeno za praktično izpopolnitev. Absolventi, ki bi imeli veselje za nadaljni študij, pa lahko vstopijo v poljedelsko visoko šolo. Dijaški so eksternisti, tudi ni predvidenja drž. stipendij. Zakoniti predpisi zakona o a) starost vsaj 15 let in ne nad 19 let, vendar morejo vstopiti tudi 14-letni, ali so telesno dovolj razviti, kar potrdi šolski zdravnik; b) dovršena nižja realna gimnazija oziroma popolna meščanska šola z vsaj dobrim uspehom, vendar pa slab red iz kakega tujega jezika ne ovira sprejema. Absolventi samo 3-letnih meščanskih šol ter dvoletnih kmetijskih šol morajo polagati ob vstopu sprejemni izpit iz arborvščine oz. slovenščine, matematike, geometrije, fizike in zemljepisa (program se dobi pri direkciji na 1 Din.); c) absolventi 6. razreda realne oz. gimnazije lahko izjemoma vstopijo takoj v II. letnik pod pogojem, da položijo izpit čez I. letnik; d) lepo vedenje; e) državljanstvo SHS; e) telesno in duševno zdravje. Prošnje, kolekovane s 13 Din. je poslati do 15. septembra t. l. direktiji srednje kmetijske šole v Mariboru. Prošnji je priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. zadnja šolska izpričevala, 4. zdravniško izpričevalo, 5. izpričevalo o pravosti pri onih prosilcih, ki ne prestopijo neposredno iz kake druge šole. Obvestilo o rešitvi prošnje se dostavi po pošti vsakemu prosilec.

HME LJ.

S Hmelj. XVII. poročilo Hmelj. društva za Slovenijo o stanju hmelj. nasa-dov doma in drugod. Zatec, CSR, dne 2. avg. 1923. Pred par dnevi je zopet malo oživela hmeljska kupčija ter se je plačevalo za srednje dobro blago od 2200 do 2300 čK za 50 kg; sedaj je pa postalo bolj mirno in so cene le bolj nominalne. Za navedene cene bi se dobivalo blago boljše kakovosti. Hmelj iz leta 1921 se je na kmetih kupil tudi pod 1700 čK za 50 kg. Zadnji teden je bilo vreme nestanovitno. Večkratni dež je pospeševal prehod cvetja v kobule, vendar ga je pre-malo. V zdravih nasadih je prehod cvetja v kobule viden, medtem ko se okuženi

našadi s svojimi kratkimi in zelenimi poganjki ne pripravljajo na cvet, V obče se torej lahko reče, da se stanje ni izboljšalo. Vreme je sedaj podnevi vroče, večkrat viharno, noči so pa občutljivo hladne, kar slabo upliva na hitri prehod cvetenja v kobule. Mirno se lahko trdi, da bo letošnja množina komaj 1/2 ali slaba 1/3 lanske — torej 35—40.000 stotov po 50 kg. Minulo leto smo pridelali v žateškem okolišju 84.000 stotov á 50 kg. Obiranje se bo pričelo še le po 25. tm. ali pa še le s 1. sept. — Tvrška: Connick von Noyen v Alostu v Belgiji piše, da znese svetovni konzum 1.000.000 stotov á 50 kg hmelja, svetovna letina bo pa dala le 580 tisoč stotov — torej okroglo 400 tisoč stotov á 50 kg premalo.

TRŽNE CENE.

Tržne cene v Mariboru

dne 1. avgusta 1933. (Cene v dinarjih).

1. Meso: Govedina I 24—25, II 22—23, III 18—20, sveži jezik 24—, vampi 9, pljuča 7—10, ledvice 22—24, gobec —, mošgani 22—24, parklji 6—, vime 10—, loj 15—20. Telatina I 24—25, II 20—23, jetra 24—, pljuča 22—, ledvice —. Svinjina: Prasičje meso 35—40, salo 37, 0, ševna mast 30—, pljuča 15—, jetra 15—, ledvice 25—, glava 20—, noge 12—, slanina sveža 39—40, papricirana 42—, prekajena 41—, mast 39—40, prekajeno meso 45—46, prekajene noge 14—, prekajen jezik 16—, prekajena glava 25—, 1 kg kozjega mesa —.

2. Klobase: krakovske 50—, debrecinske 35—, brunšviške 25—, pariške 30—, posebne 30—, safalade 30—, hrenovke 35—, kranjske 45—, prekajene —, meseni sir 30—, poljske salame 45—, pretisnjene klobase —.

3. Konjsko meso: I 15—15, II 10—12.

4. Koze: konjske, komad 175—, gove 20—22,50, telečje 23—30, svinjske 8—10, usnje gornje 105—190, podplati 100—140.

5. Perutnina: Piščanec majhen 15—30, večji 30—, kokoš 50—60, raca 30—35, gos 80—100, golob —, zajec domač (majhen) 20—30, zajec domač (večji) 30—.

6. Mlečni izdelki: mleko (liter) 3,50 do 4, surovo maslo (kg) 44—47, smetane 15, kaju maslo —, maslo —, sir omentalski 150—, polementalški 80—75, trapistini 35—40, groyemski 45—, tilsitski 45—, parmezani 150— do 200, sirček (komad) 7—10, jajca (komad) 1,25—1,50.

7. Pijača: Vins novo 8—10, vino staro 12—14, pivo 6,50, stekl. pivo 3,25, žganje 30—25.

8. Kruh: Bel (kg) 7,50, črn 6,50, ržen —, zemlja (6,5 dkg) komad 0,75, mlečni kruh —.

9. Sadje: (kg) Črešnje 16—, jabolka I —, II —, III 10—, slive —, suhe 8—, marelice 30—, bruske —, kostanj surov —, kostanj pečeni —, hruške I —, I —, III 3—4, limone (komad) 1—1,50, oranže —, rožiče —, fig 15—, dateljn —, mandeljni 50—60, orehi 7—, orehi luskasti 30—.

10. Spocerijsko blago: Kava I 60— II 45—, kava pražena I 70—, II 48—, sej 2,50, poper cel 40—, poper mlaj —, paprika 50—90, testenine 18—20, sladkor v prahu 27—, sladkor v kristalu 24—, sladkor v kockah 25—50, kvas 26—, škrob pšenice 15—, rižev 25—, koruznega —, riž 7,50—12, kis navadni (liter) 3—, vinski 3—, olje namizno 31—, bučno 37 do 43, spirit denat. 15—, milo 18—20.

11. Žito: Pšenica 4,25, riž 4—, ječmen 3,25, oves 3,75, koruza 3,75, proso 4,50, ajda 4—, fižol navadni 6—, fižol rajni —, grah —, leča 16—.

12. Mleviski izdelki: Pšenična moka 0 7,75, 1 7,25, 4 7—, 6 6—, kasa 7,50, ječmen 6—7, otrobi 2,50—, koruzna moka 4—, koruzni zdrob 5—6,50, pšenični zdrob 8,50, ječmenova moka —, ajdova moka 1 10—, 2 8—, ajdova kasa (liter) —, ržena kava 10—15, cikorija 26—.

13. Krmna: Seno sladko 87,50—112,50, seno kielo —, otava —, detelja —, ovsena slama 75—87,50, pšenična slama —, ržena slama —, (za 100 kg).

14. Kurivo: Drva trda 170—, mehka 110— (za m³), premog, trbovalski 48—, ve. lanjski 26,50 (za 100 kg), oglje 2—, koks 1—, (za kg), liter petrolej 7—, liter bencina 20—, kg karbida 5,50, kg sveč 16—.

15. Zelenjava in podzemljica: Salata glavata (kg) 0,50—1,25, strucnata 0,50 do 1,25, endivija 1—1,25, barike —, meta-vilka —, zelje zgodno (kg) 4—8, zelje pozno (kg) —, karfiola (komad) 7—10, spargeljni kopek —, špinata kupček 1—, paradiznikov —, kumara komad 2—4, jedilne hruške komad

2—5, grah v stročju (liter) 1—, luscenega 3—4, fižol v stročju kupček 1—, peteril šopek 0,25, zeleni šopek 0,25, čebule 6—, česen 10—, pora (komad) 0,50, korenje vrtno 0,25, korenje navadno 0,25, zelenjava za kuhno (šopek) 0,25, rdeča pesa (komad) 0,25—0,50, repa —, keleraba podzemljica (komad) 1—, krompir zgodnji (kilogr.) 1—1,75, krompir pozni —, hren 5—.

Na svinjaki šemenj v Maribor dne 3. tm. se je pripeljalo 231 svinj, 3 koze in 2 ovci. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov komad 1000—1100 kron, 7—9 tednov 1400—2000, 3—4 mesece 2400 do 3200, 5—7 mesecev 4600—5800, 8—10 mesecev 5600—5800, 1 leto 7000—8000, 1 kg žive teže 80—100, 1 kg mrtve 100 do 120, koze komad 900—1000, ovce 1100 do 1200 kron.

Tržne cene v Celju dne 1. avg. tl.: Govedina: v mesnicah I. vrste 25—27 D, II. vrste 24—25 D, na trgu I. vrste 23—25, II. vrste 21—23 D; 1 kg telečjega mesa I. 24—25 D, II. 22,50; 1 kg prašičjega mesa I. 30, II. 25 D; 1 kg slanin I. 40, II. 38, na debelo 38; 1 kg masti 41, ameriška 35; piščanci 20—25, kokoši 25—35, petelin 30—35; domači zajci 10—25; liter mleka 3,50, 1 kg surovega masla 50, eno jajce 1,50; liter namiznega olja 32, bučnega 40; 1 kg moke »00« 7,10, »0« 7, »2« 6,60, »4« 6,20, »6« 5, krušna mešana moka 4,80, ržena enotna moka 6,20.

g Državne tvornice svile v Novem Sadu, Pančevu in Novi Kanjiži se bodo obnovile. Minister trgovine in industrije je za obnovo mašinerij in renoviranje zgradbe zahteval kredit od ministrstva financ.

g Izvoz lesa. Velika francoska tvrdka išče v naši državi tvrdke, ki bi moge dobiti 150 ton izdelanega lesa, takozvanega »bois méraíns« (znanega pod nemškimi nazivom »Binderholz«). Podrobnosti je moči poizvedeti v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

g Dobava drv. Dne 25. avgusta t. l. se bo vršila pri intendanturi III. pomorske obalske komande v Trstu (Boka Kotorska) druga ofertalna licitacija glede dobave 6.000 m³ drv. Pogoji za to dobavo so interesentom pri imenovanju intendanturi na vpogled.

g Oddaja postavljanja peči za pečenje kruha. Dne 21. avgusta t. l. se bo vršila pri intendanturi Savske divizijske oblasti v Zagrebu, Gajeva ulica 30 a druga ofertalna licitacija glede oddaje postavljanja dveh modernih parnih stabilnih peči ali dveh zidanih modernih peči za pečenje kruha. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

g Dobava drv. Pri intendanturi kom. Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 20. avgusta tl. ustmena licitacija za dobavo 2795 kubičnih metrov drv za garnizijo v Varaždinu. Predmetni pogoji so interesentom na vpogled pri zori imenovanju intendanturi.

Zanimivosti.

Smrtni poljub.

Čikaški »Glas Svobode« poroča iz Filadelfije: Nathan Kessler je dobil skozi železne mreže svoje celice poljubček krasne žene. In ta poljubček je bil poljubček smrti. — Ko je mlada, lepa žena poljubila skozi železne droge Kesslerja, je porinila iz svojih ust v Kesslerjeva usta droben zavojček, zavit s cigaretinim papirjem. In v tem zavojčku je bil strup. Par minut po poljubu je jetnik izdihnil. Zdravniki so našli strup v Kesslerjevih ustih. Takrat se je žele neki jetniški paznik spomnil, da je videl v ustih mlade žene nekaj beloga, ko je poljubila jetnika. Kessler je bil spoznan krivim, da je ukradel biserov v vrednosti 500. Obsodba ni bila izrečena.

Moški poljubčki so bolj vroči kot ženski.

Iz Pariza poročajo: Halo, dekleta, kakšni so vaši poljubčki? Profesor Schmack, slaven učenjak iz Strassburga, je ravnokar iznašel natančen stroj, s katerim se da meriti iskrenost ali toplota ali pritisk, — kdo ve, kako bi naj pravzaprav to imenovali! — poljubčka. On namerava iti v Ameriko, da pokaže svoj iznajdbo. Američkemu poročevalcu je rekel, da misli, da bi dobil zanimive podatke, če bi s svojim strojem meril v Los Angeles poljubčke ameriških kino-

igralk. Nekateri njihovi poljubčki so dolgi — v filmu namreč — do 1.000 jardov. Za znanost je ta nova iznajdba velike važnosti in mi moški smo lahko nemalo ponosni na svoje poljubčke. Dokazalo se je namreč z novim strojem, da je poskočil krvni pritisk mladenci, ki je poljubila dekle, od 130 kar na 160. A pritisk ženske je malokedaj prekoračil 119 enot, večinoma pa se je sukal prav hladno tam okrog 100. Dr. Schmackova metoda obstoji v tem, da se meri krvni pritisk pred, med in po poljubu.

Amerika — dežela zlata.

Zedinjene države severoameriške so danes nedvomno najbogatejša dežela na svetu. Tekom zadnjih let, zlasti pa po zaslugi vojnih in povojnih razmer se je stekalo v blagajne ameriških bank ogromno bogatstvo, tako da lahko trdimo, da se nahaja v Ameriki polovica vsega zlata na svetu. Od dolžnika, ki je bil dolžan 5 milijard dolarjev, je postal »upnik narodov«, ki lahko tirja 15 do 20 milijard dolarjev. Polagoma začenjajo evropski dolžniki odplačevati dolgove. — Predno bodo vrnil Ameriki ogromno svoto 20 milijard, se bodo ameriški bankirji še pošteno zredili z evropskimi obrestmi.

Ameriki pa ne prinaša bogatstva zgolj špekulacija z zlatom. Ima krasne prirodne zaklade in zelo pridno, delavno prebivalstvo, katerega so leta 1920 našteali 105 milijonov 710.620 ljudi. Severna Amerika je neizmerno bogata na rudnih. Ima rudnike zlata in srebra, železa in medi, premoga in petroleja; njene reke so neizčrpan vir vodne moči, tako da se ameriška industrija lahko razvija v veličino, ki si jo komaj predstavlja človeška domišljija. Dognano je, da je v Zedinjenih državah 3.335.303.000.000 ton premoga, ki zadostuje ob porabi 586.000.000 ton na leto celih 6033 let. — Ameriški inženjerji se sedaj pečajo z načrtom, da zgradijo ogromen centralni sistem vodnih moči, s čimer bi pritegnili v službo ameriške industrije elekterno severoameriško reko. Kadar bo načrt izveden, bo Amerika prištedila približno 40 odstotkov premoga na leto in okrog pol milijona rudarjev v premogovnikih bo na razpolago za druga dela.

Industrija je ameriški vladar. Po vojni se je industrija tako razvila, da kaj takega ne pomni zgodovina. Osobito mogočen je napredek tovarni, ki izdelujejo ali predelujejo živila. Mednarodni vpliv si je pridobila industrija železa, volne, gumija itd. Železna in jeklena industrija je močnejša nego v Angliji, Franciji, Nemčiji in Belgiji skupaj.

Napredek industrije prinaša ogromno bogatstvo. Zato je severna Amerika dežela bogatašev, kakršnih ni na vsem ostalem svetu. Ameriška mesta rastejo v širino in v višino. Nedavno smo videli v nekem listu načrt, da bi železnice vozila po mestnih strehah. Znano je, da vozi tudi pod zemljo. Američanec vse izkoristi, njegov namen je, izrabiti človeško moč do zadnje pičice. Posamezen človek ima le toliko cene, kolikor mu je daje delo. Če ne more delati — gorje mu! Življenje gre neumiljeno preko njegovega groba, v katerem utrujen zemljan najde tudi v Ameriki mir in odmor od večnega ropota strojev.

Razno.

r Odkod beseda »fijasko«? »Fijasko« je danes v vseh evropskih jezikih pojem za neuspeh. Beseda je postala mednarodna. Zanimivo je, odkod beseda izhaja. — »Fiasco« je italijanski izraz za steklenico. V začetku 16. stoletja je živel v Firenzi harlekin z imenom Biancolleli. — Slovel je po tem, ker je znal o vsaki stvari, ki se mu je dala na odru v roke, povedati šaljiv govor. Nekega dne so mu dali steklenico, »fiasco«. Toda njegov govor o steklenici je bil tako slab, da mu je publika začela zvižgati. Naposled je harlekin besen vrgel steklenico stran in dejal: »Ti si kriva, da sem danes tako glup! Idi k vragu!« Od takrat so pri vsakem igralcu, ki je slabo igral, nekli: »To je kakor Biancollelijev fiasco«; pozneje, ko je harlekin že davno bil mrtev, se je spuščalo njegovo ime, ostala pa je beseda »fiasco« za vsak neuspeh igralcev na odru, prešla je v gledališki žargon ostalih narodov, iz gledališča pa je prešla tudi v navadno življenje.

r Drama v megli na morju. Pred nekaj dnevi se je ob obali pri Jarmouthu vsied nočne nevihte silno zgostila megla. Španski parnik »Begona V.«, ki je plnil s premogom iz Blytha v Marseille, je s polno paro trčil v švedski parnik »Eldorado«, dočim se je »Eldorado« močno skušalo rešiti na španski parnik, se je pojavil naenkrat iz megle kljun liverpoolskega parnika »Sheridan«. »Sheridan« je tudi priplul s polno paro in se zarezal v sredino »Begona V.« Španski parnik je utonil ob strašni eksploziji vseh kotlov. Od moštva je del skočil v morje, drugi se je rešil na mali rešilni ladji. K sreči so s »Sheridan« rešili vse ljudi, ki so se vrgli v valove. Ostale brodolomce je rešil pomožni parnik iz Jarmoutha, ki je bil poklican brezplačnim potom. Nesreča se je zgodila krog 8. ure zjutraj, ko se je morje sicer ponočni nevihti že umirilo, ostala je pa še gostá megla. Razumljivo je, da se je drama odigrala ob silnem viku in kriku.

r Kdo je oče reklame? Očeta reklame smemo brezdvomno imenovati Barauma. V Ameriki je sedaj izšla knjiga z njegovim življenjepismom. Barum je bil ženin reklame in v gotovem pomenu tudi njen iznajditelj. Samo ena zgodba: L. 1921 je prišel Barum prvič v Njujork. Bilo je v nedeljo popoldne in vse trgovine so bile zaprte. Tudi vse britvice. Njegova družba, obstoječa iz 14 mož, pa ni imela ne ene britve. Britvec njegove družbe je imel navado, vseh 14 vedno obenem briti in sicer tako, da je najprej obril vsem levo in potem vsem po vrsti desno lice. A ravno ta dan mu je padla britev z ladje v morje, ko je ravno obril vsem 14im polovico lica. Možakarji so bili vsled tega prisiljeni iti v Njujork samo na pol obriti. Uspeh te neprosto-voljne reklame je bil ogromen in naravnost začetek velikanskih kasnejših Barumovih uspehov.

Za smeh.

Preveč ga je varal...

Pariški »Opinion« prinaša zanimiv razgovor med francoskim poslanikom pri Vatikanu Jonnartom in monsignorom Gasperijem. Ko je Jonnart bil gotov, da zapusti svoje mesto pri Vatikanu, je šel h kardinalu Gaspariju in dejal:

»Prišel sem, da se končno poslovim. Ne bova se več videla.«

»Oh, gospod Jonnart« — odvrne monsignor — »videla se bova pač v nebesih.«

»Ne, ne!« zavrne francoski poslanik.

»Kako? Kaj ne želite priti v nebesa, gospod Jonnart!«

»Da, da, monsignor, jaz pridem v nebesa, a ne vi. Vi ste me preveč... varalije.«

sv. Duh je jedel črešnje.

Pred svinjskim troji čela skupina ljudi, ki so obtoženi, da so obirali tuja črešnje. Vsi pravijo, da niso.

Sodnik: Torej je sv. Duh jedel črešnje?

Eden izmed obtožencev (hitro): Monsignor je — saj so bile tako sladke.

Raje v zapor nego k odvetniku.

Obtožencem se čita obsodba in sodnik jih po vrsti vpraša, ali so z obsodbo zadovoljni. Eden dolgo ne odgovori.

— No, ali ste zadovoljni z obsodbo?

— Ali gospod sodnik, zakaj bi jaz sedel, ko pa nisem bil zraven.

— Torej vlagate ničnostno pritožbo?

— Ali se to lahko napravi brez odvetnika?

— Ne!

— Potem, gospod sodnik, sem zadovoljen.

Kaj je ena ura?

Gre za to, da se dožene, ali je obtoženc — kakor trdi — res bil kje drugje nego na mestu poskušene umora, kakor ga dolži obtožba. (Dokaz za alibi.) Njegova usoda je odvisna od tega, kje je bil med osmo in deveto uro zvečer. Priče niso soglasne v tem, ob kateri uri je bil doma. Eni pravijo ob osmih, drugi ob devetih, končno se ena priča razjezi:

— Ali, gospod sodnik, kaj tako zabavate na uri — ali je bil doma ob osmih ali devetih, je vseeno. Kaj je ena ura za človeškim življenjem!

Primorci, pozor!
 Pristno dalmatinsko olje in sveže specerjsko in delikatesno blago ponuja po ceni tvrdka
Vračarič & Šorn
 Jurčičeva ulica št. 11. 2-1

Velika zaloga
cementa, traverz, železa in dr.
 po ugodnih cenah. 2576
Pinter & Lenard, Maribor.

Najboljše in najcenejše
 pa tudi najlepše blago za obleke, kakor sukno, hlačovina, volneno blago, plavina, cefir, šifon, platno, izgotovljene obleke, srajce, predpasniki, nogavice, robci, odeje itd. se dobi prvovrstne pri
I. N. Šoštarich, Maribor
 Aleksandrova cesta šte. 13. 2577

J. TRPIN

 NAJCENEJŠA
MANUFAKTURA
 V MARIBORU GLAVNI TRG 7

Novo! Novo!
Dežni plašči
 od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Velika izbira perila, klobukov, čevljev, dožnikov, palic, nahrbtnikov in sandal po konkurenčni ceni pri 2595
JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

Vse vrste perila za gospode in dame, kakor
 srajce, hlače, pyjama oprave za največje otroško
Ljudmila Lackner
 MARIBOR. Koroška cesta št. 31.

Mala oznanila.
 Trgevec v Nišu išče izurjeno stenotipistko. (popolnoma vešto nemščine, deloma francosčine. Ponudbe s prepisi ispricval in kratkim življenjskim opisom na poštni predal št. 23 v Mariboru. 1627 3-1

Dekle, 17 let staro, želi stopiti kot učenka k šivilji z vso oskrbo. Naslov pove uprava. 1625

Mlajša dekla za lahka dela k boljši dražini na deželo se sprejme takoj. Plača po dogovoru. Naslov v upravnštvu "Tabora". 1617 2-2

Lepa sepirirana meblirana soba v vili se takoj odda. Dr. Tomžak, Čopova ulica št. 10. 1620

Išče se solčno stanovanje z hrane za 14 letno dijakinjo. Naslov pove upravnštvu "Tabora". 1618 3-2

Trobenta (rog) se kupi. Ponudbe na oglasni zavod Ivo Susnik, Maribor, Gosposka ul. št. 26. 1621

Singer šivalni stroj, dobro ohranjen, se ceno proda. Divjak, Frankopanova ulica št. 8. 1623

Različne znamke ter več revij na prodaj. Florjan, Krekova 18, dvorišča. 1626

Migljenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna postrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1950

Prvovrstna čevljarska delavnica R. Menjac, Maribor, Jurčičeva ulica 9, sprejema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevljarska popravila. Cene zmerno. Postrežba solidna. 1118 30-18

Vi dobite poštni paket franco povsod: 1 kg testenine 0.50 kg paradiznikov, 0.10 kg ribanega parmesana, 0.50 kg Vital-kakaoa, 0.50 kg kakao Kori, 1 kg fine čokolade, 0.50 kg indijsk. sagua, vse skupaj samo za Din. 208.—. Hmelak i drug, Maribor. 1301

Galanterija
 drobna, trikotaža
 Samo na debelo!
Gaspari & Faninger
 Maribor 1047
 Aleksandrova cesta 48.

A. VICEL
 Maribor, Glavni trg 5
 trgovina s hišnimi potrebščinami, emajlirano, plečevinasto in ulito posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno kleno robo. Na drobno 1886

Lovci! Planinci!
Pristni tirolski lodni
 in nepremočljivo blago za pelerine je došlo.
Franjo Majer, Maribor
 Glavni trg 9. 1846

Nogavice
 kupite najcenejše pri tvrdki
Anica Traun, Maribor
 Grajski trg 1. 1179

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Na znanje!
 P. n. občinstvu na znanje, da provzamemo vse laptinške dekoracijne in mizarake dela kakor tudi vsa popravila. — Tapetništvo in mizarstvo
Jagodich & Sajko
 Maribor, Rotovžki trg 3.
 Odlikovani s zlato medaljo. — Sodniško zapriseženi izvedenci. 1454
 Novo! Zaloga pohištva. Novo!

Izdelava novih čevljev
 vsakovrstna popravila najhitreje in najceneje pri
CIRILU LOVEC
 Glavni trg 4. 1555

Zahtevajte povsod, TABOR!



Palma
 Na kakovost morate paziti, a ne na ceno
 kadar kupujete gumi polpetnike. Zahtevajte od Vašega črevljarja izrečno samo prave Palma kančuk polpetnike in kančuk polplate in odklonite vsako ponarejenost.

Rešite se stenice!
 Kupujte
„CIMIN“
 Dobi se v Studencih, Cankarjeva ul. ali pri g. Niplču v Mariboru, Slovenska ulica 20.
Patent prijavljen!

Naročam DNEVNIK „TABOR“

Ime: _____
 priimek: _____
 kraj: _____
 pošta: _____
 Priložite poštno potežnico, da pošljem naročnino!
 V _____, dne _____ 1923.

 lastnoročni podpis.
 Prečrtaj, česar ne želiš!
 Izreži in pošlji v odprti kuverti z 20 para znamko na naslov: „TABOR“, Maribor.

KNJIGOVEZNIKA
MARIBORSKE TISKARNE D. D.
 KI JE NAJMODERNEJŠE URJENA, SE PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU, OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADAJOČA DELA.
 IZVRŠBA SOLJDA | CENE ZMERNE!

ARKO LIQUEUR TRIPLE SEC!